מאַטעריאַלן צו דער געשיכטע פון יידן אין עסטי

II

ביבליאָגראַפיע

פון יידישע דרוק־אויסגאַבן

צונויפגעשטעלט פון נתן גענש

טאַלין, עסטי

1937

Eesti juutkonna ajaloo materjalid

II

Bibliograafia judaica Eestis

Koostanud Nosson Genss

Tallinn, Eesti

1937

שערבלאט פון מארטיער פינקס

Eesti juutkonna ajaloo materjalid

II

Bibliograafia judaica Eestis

Koostanud Nosson Genss

Tallinn, Eesti
1937

Introduction.

It was high time to undertake this little bibliographical work,*) for much of the printed material mentioned here is about to disappear. Of some of the books and papers published I have been unable to discover more than one copy.

Although the number of the printed publications mentioned here is not great, the present work should have its justification, as not only an enumeration of publications is being given. Notwithstanding the fact that the printed material itself reflects the variation of Jewish social life here, it has been supplemented with historical dates.

The polyglotism of the Estonian Jews-caused by the fact that up to the proclamation of the Estonian Republic, people used different languages here owing to the changing political situation — is reflected in their literature.

The Jews came to Estonia in the middle of last century. They were chiefly artisans, then dealers, whose common speech was Yiddish. The new-comers were only tolerated. They had no right of settlement. Only the ukases of the seventies of the past century made a permanent residence possible for them.

The German civilization, which had a strong influence over the population in general, penetrated

---

*) The work in hand is being brought as a continuation of the author's publication „Die Synagogen Tallinns in Zusammenhang mit der Geschichte der Juden in Eesti" („The Synagogues of Tallinn in Connection with the History of the Jews in Estonia"), Tallinn, 1933. (Zur Geschichte der Juden in Eesti I.)

also the different spheres of Jewish life. Thus parents strove to speak German with their children. Driven by solicitude for the future of their children, for whom they wanted to secure a minimum of human rights — the right of settlement — in the empire of the Czars, many parents decided, compelled by circumstances, to take their children from the Cheder, the traditional primary school, and send them to Russian grammar schools. A university education allone gave them the full right of settlement. Thus it was only natural that the Russian language spread among the Jews — as it did among the Germans and Estonians.

In this way the present „state of languages" arose: there are families where the parents among themselves speak Yiddish, with their children German or Russian (especially in Tallin and Narva), the children among themselves speak Russian, Yiddish, and above all, Estonian. The mass of the Jews speak exclusively Yiddish. In their schools Yiddish is being taught, though not to the same degree everywhere. In Valga the language of instruction is Hebrew, and Yiddish only one of the subjects. In Tartu Hebrew and Yiddish were more or less equally divided; beginning with the year 1933 the school has been remodelled, Hebrew becoming the language of instruction. In Tallirn the majority of the children attend the classes in Hebrew. Under the influence of some fanatical Yidishists classes with Yiddish as the language of instruction were opened there. This predominance of Hebrew does not, however, correspond with real facts, for the language of everyday life is Yiddish and not Hebrew.

The first periodicals appeared in the year 1919. Interest for questions dealing with national consciousness, the foundation of new societies and undertakings of a cultural nature, favoured their appearance. Those publications, which appeared in Tartu in Yiddish (where there was such a parish-printing-press), and in Tallinn in Russian, could not, however, be kept going for long.

Beginning with the year 1926, when the Jews were granted cultural autonomy in the Estonian Republic, the polyglotism in the printed material disappeared. All books and papers now began to appear only in Yiddish.

The official language of the state, Estonian, is gaining ground among the Jews. In most cases already known from earlier times, Estonian is learnt at school by the young, and the language, for obvious reasons, finds a wide spread through the relations of professional and business life.

The pictures among the text are taken from the Tartu Pinkos — chronicles.

I feel in honour bound to thank from my heart all those persons who have given me their advice in the completion of my present task and lent me printed material for perusal.

N. *G.*

Tartu 1937.
Estonia.

Saateks

Oli ülim aeg asuda selle väikese bibliograafilise töö juurde, sest paljud allpool mainitud trükitöödest olid kadumas, mitmeid leidus veel vaid ühes ainsas eksemplaris.

Kõrvalseisjaile võiks selle teose mitmekeelsus ebameeldivalt silma paista. Kui aga võtta arvesse kõik need paljud „emakeeled", mis juudid praeguse Eesti piirides omaks võtnud, selgub, et kohalik juutkond paratamatult pidi välisilmale esinema polüglotsena.

Juudid on tulnud Eestisse möödunud sajandi algaastais, enamikus käsitöölistena, osalt väikekaupmeestena ja vaimlistena omades ühist keelt- jiddisit. Need uustulnukid olid vene riigi balti kubermangudes üksnes sallitud, kuna neil polnud elutsemisõigust selles pirkonnas. Möödunud sajandi lõpul võimaldati ukaaside kaudu juutidele Eestis kindlat asupaika leida.

Saksa kultuur, mis avaldas tugevat mõju kogu Baltikumi elanikkonnale, hakkas tungima ka juutkonda ja vanemad püüdsid õpetada ja kõnelda lastega — saksakeelt. Kuna maksvate vene seadustega oli elutsemisõigus antud ülikooli haridusega juutidele, siis hakkasid hoolikad vanemad oma lapsi saatma vene kroonu gümnaasiumidesse ja pöörama selga oma senistele rahvusliku—usulistele koolidele— nõnda nimetatud „chede-

ritele", milliste ühe kooliõpetaja ümber koondunud laste pere aina laiali valguma hakkas venekeele — koolidesse. Ja niiviisi hakkas vene keel ka juutide hulgas levima, nagu eestlaste ja sakslastegi hulgas. Ning tänapäev leidub palju juudi perekondi, kus vanemad räägivad omavahel jiddišit, lastega saksa ehk—nagu Tallinnas ja Narvas—peaasjalikult vene keelt, kuna lapsed omakorda jälle räägivad eesti-vene- ja juudi-keelt. Laiemad rahvahulgad tarvitavad praegugi erandituit jiddišit.

Nüüd harrastatakse koolides edasigi juud keelt (jiddiš), kuid mitte kõikides ühel ja samal määral. Valgas on näiteks kool hebreakeel ja jidiš peaaegu võrdselt jaotatud; aastast 1933 saadik pöörab kool heebrea keele poole. Tallinnas käib enamik lapsi heebrea klassides; jiddiš õppekeelega klassid asutatakse 1928 aastal. (Sellega peame tunnistama siin vastuolu tegeliku eluga: kuna juudi elanikkond heebreakeelt Eestis ei kõnele, vaid erandituit jiddišit, domineerib koolides heebreakeel.

Esimesed juudi ajakirjad ilmusid 1919 aastal ärkava rahvustundega. Hakati asutama uusi ühinguid, korraldati koosolekuid, ettekandeid jne. See hoogus seltskondlik elu kutsus esile ka uusi ajakirju. Tartus ilmusid ajakirjad, tänu juudi koguduse trükikojale, jiddišis, Tallinnas sellevastu vene keeles. See kahekeelsus kadus ajajooksul ja pärast seda, kui loodi kultuur-autonoomia (1926 a.), hakkasid kõik trükitööd ilmuma erandituit jiddišis. Nende arv oli aga väike, ja vähesed ilmunud ajakirjad elasid üle oma teise numbri. Viimasel ajal on tunda tõsisemat huvi perioodiliste väljannete vastu, milledest üks ilmub juba kolmandat aasta iga nädal.

Mis puutub riigi—eesti keelde, siis hakkas ka see tugevasti imbuma juutkonda.

Vanem põlv tunneb eesti keelt endisest ajast ja noorsugu on saanud hariduse ema- ning eesti keele alusel.

Lubatagu mulle siin kohal avaldada oma otsekohesemat tänu kõigile, kes mulle nõuga abiks olnud a lahkelt andnud mulle kasutada mitmeid trükitööd.

N. G.

Tartus, 1937.

Kaasanne.

Eesti keelde on tõlgitud juudi keelest järgmised teosed.

Perets, I. L. Aadam ja Eva. Juudi keelde tõlkinud Esther Schitomirski. Kirjastus A.-S. „Varrak", Tallinnas. 1923. „Varraku"—trükk 12°, 80 lkg. E. Schitomirski (sub. E. Sch.) on peale selle järgmised tööd eesti keelde tõlkinud.

Scholom Asch. Zwischen a want. „Ronk" 1927, № 7.

Leiwik. Schap. (Käsikiri). „Eesti töölisteatris", Tallinnas 6. XII. 1931 ettekantud.

Perets, I. L. Keldertoas. „Agu" № 12 1923, 23. III. lk. 361—64.

Perets, I. L. I — Surnud käsi. II — Linnad. Legend „Agu" 1924. 26. II. № 30, lk. 1045—1047.

Perets, I. L. Pagulane. Legend. „Agu", 1924. 23. II. № 8. lk. 243.

„Postimees"—1911, №№ 162, 164, 168, 174. Ühes koguduses (Aisiki Schechet). Leon Peretz. Noor-Juudi kirjanduse albumist. El. Joelsoni venekeelse tõlke M. J. Wunk.

„Eesti Kodu" 1910, № 18, lk. 368 — 369. Fakiiri juures. Juudi kirjaniku I. L. Perez'i järele N. Tann.

Scholom Aleichem. Kui õnne ei ole. „Kratt"—1925. № 7. 30 XI.

Scholom Aleichem. „200 000" (Dos groisse gewins). Tõlkinud Mettus ja Drui.* Ettekantud „Vanemuise teatris"—Tartus. 4. XI. 1931.

Scholom Asch. Vangimajas. Eesti keelde A. P—r. „Postimees", 1909. № 177, lk. 180.

Nõdrameelne ema (di mšugene muter). Juudi kirjanik Scholem Asch'i järele Paul Meister. „Päevalehe lisa", 1928, 13 VIII. № 31, lk 244 - 248.

Reisin. Üürnik. Juudi jutt. Venekeelse tõlke järele juudi keelest eesti keelde A. Paulmeister. „Postimees" 1910. №№ 116, 118, 121, 129.

Bjalik, Ch. N. „Põhja Kodu" 1932, 13. 11. 20. 11 Kevad. Tiibade warjus (tõlkinud Sagorje).

Gordin. Mirele Efros. (Käsikiri). Vanemuise teatris novembril 1930).

Genss, Nosson. Juudi rahvakunstist Eestis. „Olion", № 3. 1933, Märts lk. 169.

Juudi keelde on Band tõlkinud luuletusi Suits'ult, Koidula'lt ja jutte Metsanurgalt. (Vaata: Nädala kaasanne Eesti juutkonnale „Folksblat" Kaunas). Samas ajakirjas leiame ka ülevaateid eesti kirjandusest (Band'ilt).

---

* Käsikiri.

פֿון יעווגעני שקליאר זיינען אין מארטו דערשינען פאלגנ־
דיקע קאמפאזיציעס, געדרוקט בײ H. Laakmann, Dorpat.

Al hanissim. Für gemischten Chor und Klavier. Dorpat 1920.

Al keiwer Rochel. Am Grabe Rahels. Für gemischten Chor und Klavier. Worte von A. C. Schapiro, Lodz 1907. Gewidmet dem verewigten Schriftsteller Abram Zuckermann. Dorpat 1920.

Di Schwue. Der Schwur. Worte nach S. An-sky (Rapoport). Arrangiert für Chor und Klavier. Dorpat 1920, 1. Dezember. Gewidmet dem Andenken des verstorbenen Schriftsteller S. An-sky.

Fun wanen nemt sich a libe? Volkslied. Gewidmet Frau K. Sigalina—Warschau, Slutzk 1915, Juli. Dorpat 1921.

Sing', o sing' kleine Lerche Du! Worte von Nikonow. Ins Deutsche übersetzt von S. Blumenfeld. Gewidmet dem Andenken meiner am 14 Januar 1919 in Dorpat ermordeten Gefängnisgenossen. I Ausgabe Dorpat 1921.

Berückt singt von der Rose Pracht. Worte von A. Koljzoff. Ins Deutsche übertragen von Carl Hunnius. 2. Ausgabe. Gewidmet Frl. Helena Liwschitz Warschau. Dorpat 1921.

Frühling. Gavotte für Klavier. 2 Ausgabe. Seinem getreuen, unvergesslichen Jugendfreunde D. Anihagever gawidmet vom Autor. Dorpat 2 III 1920. Gedruckt-Dorpat 1921.

Wiegenlied für Kinderchor und Klavier. Worte von N. Pines. Seinen kleinen Freunden, den Schülern der Dorpater Jüdischen Grundschule gewidmet vom Autor. Dorpat. 1921.

מיין פארשטארבענעם
ברודער יעקב נעניש
(1924 — 1898)

געדרוקט אין 250 עקזעמפליארן.

„Libris" trk., Tallinn.

אינהאלט

אריינפיר-ווארט	7
אויסגאבן אין העברעיש	9
צייטשריפטן	10
קולטור-אויטאנאמיע	30
ביכער	41
סטודענטנקאסע	55
ליטוויא	57
אקאדעמישער פאריין פון י. ג. און ל.	60
געזעלשאפטן	62
קהילה אין טאלין	62
קהילה אין טארטו	65
שילער אויסגאבעס	68
געלעגנהייטס-פערזן	70
פלוגבלעטער	70
לוחות	71
פינקסים	72
רשימה פון נעמען	77
נאמן פון י. שקליאר	VIII
איבערזעצונגען פון יידיש אויף עסטניש	V
עסטנישע הקדמה	III
ביאגראפיעס: פון ה. זעלמאנאוויטש	13
" א. ראבלין	27
" נ. אייזענשטארט	39
" י. נארעל	43
" א. איוואסק	47
" אל. פערקין	73

אריינפיר־ווארט

ארויסלאזנדיק אין דער וועלט די דאזיקע ביבליאגראפיע פון דער יידישער דרוק-פראדוקציע אין עסטי, בין איך אויסן צו פארפיקסירן אלע מינים פון דרוק-אויסגאבן מיט זייער אינהאלט, וואס קאן דינען אלס מאטעריאל צו דער געשיכטע פון עסטישן יידנטום.

הגם דער סכום פון די ארויסגעגעבענע אין עסטי דרוק-אויסגאבעס איז נישט קיין גרויסער, האב איך פארט געפונען פאר נויטיק זיי צו פארצייכענען, ווייל אין זיי שפיגלט זיך אפ דאס געזעלשאפטלעך לעבן פון עסטישן קיבוץ במשך אין פולן פאר־נעם, אליין וואס קומט פאר אין דער גרויסער יידישער צעשפרייט־קייט, געפינט אין מיניאטור אן אפקלאנג אויך ביי אונדז אין עסטי.

אלע אויסגאבעס דא דערמאנטע געפינען זיך אין מיין ארכיוו, וואס באשטייט פון מאטעריאלן, וואס האבן א שייכות צו דער געשיכטע פון יידן אין עסטי.

אין דער דאזיקער ביבליאגראפיע האב איך אריינגענומען געשריבענע פנקסים פון ארטיקע מוסדות צוליב זייער קולטור־היסטארישן ווערט.

אין דעם עסטישן אריינפיר דערקלער איך דעם ניט־יידישן לייענער די סיבות פון דער פילשפראכיקייט פון אונדזערע אויס־גאבעס. איך ווייז אויך אן, אז אין די לעצטע יארן דערשיינען אלע אויסגאבעס כמעט נאר אין יידיש. אין דעם עסטישן טייל זיינען פאר־פיקסירט די יידישע מחברים, דערשינענע אין דער עסטישער איבערזעצונג און וועגן עסטישע מחברים אין יידיש.

דאס דאזיקע ביכל איז דאס צווייטע פון דער סעריע „מאטעריאלן צו דער געשיכטע פון יידן אין עסטי". פון מיר איז אין 1933 יאר דערשינען דער ערשטער ביכל פון דער סעריע אונטערן קעפל „די סינאגאגן אין טאלין".

ג. ג.

מארטש — 1937

אויסגאבן אין העברעיש

1. קראפמאן, מ.* ספר עמודי עולם אשר חברתי למזכרת נסמה שקרה לאדונינו הקיסר אלכסנדר ניקאלאיעוויטש ירי"ה ביום ב׳ אפריל שנת תרל"ט. מאתי הצעיר מאיר יהושע ב"ר יעקב קראפמאן רב בדארפאט.

Проповѣдь, произнесенная Дерптскимъ раввиномъ М. Кропмановъ по случаю спасенія государя императора отъ угрожающей опасности ему 2-го апрѣля 1879 года. Санктпетербургъ, Типолитографія Цедербаума и Гольденблюма. Литейный пр. № 35. 1880, 12°, V + 38.

2. קפלאן, י. חזון ליל מאת ישראל יצחק בן יעקב קפלאן. הוצאת הציונים ביוריעוו (דארפאט).

Ночное видѣніе. Соч. И. И. Каплана. С.Петербургъ. Электр. типогр. Л. Рабиновича и Соколовскаго, Торг. 17. (1901). 29 זייטן, 16°. תרס"א.

דער אינהאלט סענטימענטאל־ציוניסטיש. אויף דער זייט נאכן שער־בלאט געפינט זיך א ווידמונג: "לידידי העובד החרוץ בשדה הציו־נית שאול בן אהרן פאמעראנץ".

---

* הרב יהושע מאיר בן יעקב קראפמאן — געב. 1848, נפטר 6 דעקאבער 1915 — י"ח כסלו שנת התע"ו. אין טארטו פאר־נומען דעם כסא הרבנות פון 1872 ביז 1915 (אין „שיבת ציון" פון סלוצקי אויף זייט 40 געפינט זיך א בריוו פון הרב מ. קראפמאן וועגן די יידישע קאלאניזאציע אין פאלעסטינע).

3. קראפמאן, מ. ספר חושב מחשבות על סדר הפרשאת מכל התורה ואיזה מקומות מחמש... מאתי מאיר יהושע ב״ר יעקב זצ״ל רב בזוריעו מלפנים ראדאם.

Духовныя проповѣди, объясняющія мѣста въ библіи. Соч. рав. М. Я. Кропмана. Типографія Ф. Гарбера (Вильна). Завальная ул. д. № 2006. 1904. ‎.8⁰ זייטן 6 + 181

4. קראפמאן, א. ספר חרש וחשב על סדר הפרשיות מכל התורה... מאתי מאיר יהושע ב״ר יעקב זצ״ל קראפמאן רב בזוריעט מלפנים ראדאם.

Духовныя проповѣди. Соч. рав. М. Я. Кропмана. Петроковъ, въ типографіи Ш. Хенчинскаго. 1911. 8⁰ ‎.זייטן נר. 6 + 112 + 28

צייטשריפטן

5. **Бюллетень Исполнительнаго Комитета Евреевъ-Воиновъ XII-ой арміи.** Отвѣтственный редакторъ І. Рабиновичъ, съ № 2 отвѣтственная ред. А. Песинъ, І. Рабиновичъ, А. Равдинъ. Издатель: Исп. Ком. Евреевъ-Воиновъ XII-ой арміи. Валкъ.

№ 1* — 12 октября 1917 г.
4 זייטן. פארמאט 64×34
№ 2 — 27 октября
№ 3 — 5 ноября
№ 4 — 12 ноября
№ 5 — 26 ноября (דרוקעריי נים אנגעגעבן).

צום לעצטן נומער איז געווען ביינעלייגט פאלגנדיקע הוספה:

Инструкція по выборамъ въ XII-ой арміи на Всероссійскій съѣздъ.

---

* דער נר. 1 פעלט אין מיין זאמלונג.

דער פאלגנדיקער נומער איז דערשינען דעם 13-טן דעצעמבער אויף יידיש אונטערן קעפל:

דער פרייער סאלדאט.

ווען דעם געפינען מיר אין יעטווידן נר. א פאלגנדיקן אויזרוף:

Въ непродолжительномъ времени начнетъ выходить еженедѣльная армейская газета „ОРГАНЪ ИСПОЛНИТЕЛЬНАГО КОМИТЕТА ЕВРЕЕВЪ-ВОИНОВЪ XII-ой АРМІИ“ на еврейскомъ языкѣ.

אין צווייטן נום. איז פאראן פאלגנדיקע נאטיץ:

По причинамъ техническаго характера настоящій бюллетень выпускается на русскомъ языкѣ. Редакція принимаетъ всѣ мѣры къ тому, чтобы слѣдующіе номера могли выходить на еврейскомъ языкѣ. Редакція обзавелась уже собственнымъ еврейскимъ шрифтомъ. Сдѣланы необходимые шаги къ привлеченію наборщиковъ изъ среды товарищей солдатъ. Надѣемся, что и послѣднее препятствіе будетъ устранено и въ ближайшіе дни мы получимъ возможность изданія нашей солдатской еврейской газеты на родномъ языкѣ.

אין נ. 5 געפינען מיר פאלגנדיקע ווענדונג צו די לייענער:

Къ нашимъ читателямъ.

Настоящій № „Бюллетеня“ является послѣднимъ, выпускаемымъ на русскомъ языкѣ... Нашъ новый армейскій органъ носитъ названіе „Деръ Фраеръ Солдатъ“... Его задачи... информаціи о дѣятельности Исп. Ком., освѣщеніе всѣхъ вопросовъ еврейской общественности;... займется подготовкой къ Всер. Евр. Съѣзду, освѣтить его программу, отношеніе къ вопросамъ дня различныхъ еврейскихъ теченій;... отклики съ фронта... Наша родная газета должна явиться спаивающимъ насъ воедино звеномъ и объ этомъ намъ нельзя ни на мигъ забывать.

И теперь, приступая къ изданію органа не только родной намъ мысли, но и на нашемъ родномъ языкѣ мы надѣемся... что укрѣпится связь между всѣми нами и создастся то единство, которое такъ необходимо въ тяжкій часъ, переживаемый еврейскимъ народомъ.

אין נ. 2 איז פאראן אן ארטיקל:

Протоколъ съѣзда евреевъ-воиновъ.

אין נ. 5:

Воззваніе къ самооборонѣ.

פאָלגנדיקע מיטארבעטער געפינען זיך אין דעם זשורנאַל: י. ראבינאָוויץ, ם. כאטין, א. פערסין, ם. פערסין, ד״ר נאפתלי, (אן ארטיקל קעגן טראָצקי) ב. רזשעווסקי, י. לעוואנדאָווסקי (לידער), י. סאָבאָל (אנדריי סאָבאָל: א באגריסונג צו דער רעדאקציע), ד״ר ולאטקאָווסקי.

6. דער פרייער סאלדאט, זשאָרנאַל.

אָרגאן פון אויספירונגס-קאָמיטעט פון די אידען מיליטער דינענדע פון דער 12-טער ארמיי. אדרעס פון רעדאקציע: וואלק, ראטאנאָווסקאיא 5. רעדאקציאָנס-קאָלעקטיוו: פערסין, ראבינאָוויץ, ראווין. ארויסגעבער: איסקאָלעוו. 2 זייטן. 4^{0}.

№ 1. מיטוואָך, דעם 13-טן דעקאבר 1917 יאהר.

אויב עס זיינען דערשינען נאָך נומערן איז מיר אומבאקאנט. דער נ. 1 איז, אויף וויפל מיר איז באקאנט, אין עסטלאנד פאראנען נאָר אין איין איינציקן עקזעמפלאר. דער זשאָרנאַל שטעלט מיט זיך פאר א המשך פון דער צייטשריפט:

Бюллетень Исполнит. Ком. Евр.-Воиновъ XII-ой арміи.

זע נר. 5.

אויף דער ערשטער זייט געפינט זיך אן אנאנס וועגן טויט פון סענדעלע מוכר ספרים. ארטיקלען פון א. ראווין, י. ראבינאָוויץ.

די זעצעריי פון דעם זשאָרנאַל איז אין יאר 1920 אריבער אין רשות פ. דער טארטוער (דאָרפאטער) קהילה.

אין יאר 1926 האט די דאָזיקע זעצעריי דערוואָרבן דער שטענדיקער זעצער פון דער טיפאָגראפיע ה״ר ר. זעלטאנאָוויץ, אין וועמעס רשות זי געפינט זיך ביז היינטיגן טאָג.

7. אונזער וועלט

צוויי-וועכנטליכער זשורנאל. קאָנטאָר און רעדאקציע פון „אונזער וועלט“ דאָרפאט, זאלציסטראס 5.

פאראנט. רעדאקטאָר-ארויסגעבער: ה. זעלטאנאָוויטש,* געדרוקט ביי ק. מאטטיזען, דאָרפאט (געזעצט אין דער קהילה-דרוקעריי)

Ajaleht „Unser Welt“ Tartus, Soola tänav 5.

נר. 1. דאָרפאט, אי׳ ד׳ר״ח איר תר״פ. (18 אפריל 1920).
נר. 2. י״ט איר תר״פ. 7 מאי 8 זייטן.
נר. 3. י״ח סיון תר״פ. 4 יוני 12 זייטן.
נר. 4. ה׳ תמוז תר״פ. 21 יוני 16 זייטן.

געדרוקט זו טויזנט עקז.
אין עסטלאנד פאראן 3—4 קאמפלעקטן.

פינעם לייט-ארטיקל: אונזערע ציל ן.

די אויפגאבע פון זש. פאריינגן אונז עסטנישע אידן מיט די אידן פון אנדערע לענדער, דערציילנדיג אונז פון אלץ, וואס עס

---

* הירש צבי בן חיים זעלטאנאָוויץ—געבוירן 1870, נפטר ה׳ אדר תרפ״ב (5 מערץ 1922). אנגעזעענער כלל-טוער, ראש הקהל, פיל אויפגעטאן פאר דער יידישער עלעמענטאר-שול אין טארטו. (אויספירלעכע ביאָגראפיע זע:
„Dorpater Nachrichten“ № 54, 6. März. 1922).

מוט זיך בײַ אונז: ענטוויקלען דעם נאציאנאלן און געזעלשאפט־
ליכן געדאנק צווישן די עסטנישע אידן; שטיין אויף וואך פון די
אידישע פאלקס אינטערעסן אין עסטי און ארבייטן פאר אונזער
נאציאנאלער אויפלעבונג. מיר ווילן שאפן א פרייע טריבונע פאר
יעדן אידן...

ארטיקלען דערשינען וועגן: נאציאנאל־קאמיטעט, ציוניזם,
צוזאמענפאר פ. די קהלות, מטעם־פראגע, שפראכן־און שול־
פראגע, כראניק, מיטארבעטער: הירש וואלמאנאוויטש, פינוס עפ־
שטיין (זיינע פסעוודאנימען: א־ן, בן משה) יעקב גענס, ל. לעווין,
יעקב פאינגאן, א״א.

ביבליאגראפיע:

„Еврейское Слово", 1920, № 1.

8. „ГАТИКВО" Выпускъ первый. 16 іюня 1919—18 Сивана 5679.

Извѣстія Центральнаго Комитета Сіонистской Организаціи въ Эстіи. Ревель—Юрьевъ. Адресъ редакціи: г. Ревель, Нарвская 23, кв. 1. Отвѣтственное лицо: М. І. Блюмбергъ. Издатель: Центр. Ком. Сіон. Орган. въ Эстіи въ лицѣ Я. Генса *. Типо-литогр. Эд. Бергмана, Юрьевъ, Ивановская 15.

24 זייטן, 4°

Sionistlise Organisatsiooni Keskkomitee häälekandja Eestis „Hatikwah" Esimene wäljaanne.
Toimetuse aadress: Tallinn, Narva maantee nr. 23.

За неимѣніемъ еврейскаго шрифта печатается временно на русскомъ языкѣ.

ארטיקלען:

Эстонское учредительное собраніе и національныя меньшинства.

* דער יעקב גענס געב. אין מארטש 1898, נפטר אין
יוני 1924, אנגעזעענער קולטור—און כלל־טוער.

Сіонистская конференція въ Эстіи. (9 декабря 1918 г.) въ г. Юрьевѣ.

Конференція сіонистовъ Эстіи 18-го мая 1919 г.
א״א.

9. ЕВРЕЙСКАЯ МОЛОДАЯ МЫСЛЬ

2-хъ недѣльный журналъ, посвященный вопросамъ еврейской общественной жизни. Редакціонная коллегія: И. Л. Каганъ, І. Г. Марковичъ, Б. Л. Эпштейнъ. Отвѣтственное лицо и издатель: А. Пумпянскій. Типографія Ю. Г. Грессель, Ревель. Адресъ редакціи: Ревель, Нарвская, 18.

№ 1 — 28 февраля 1919 г. 24 + 4 стр. (27×17).
№ 2 — 15 марта.
№ 3 — 1 апрѣля
№ 4 — 12 апрѣля. 16 + 4 стр.
№ 5 — 26 апрѣля. 16 + 4 „
№ 6 — 7 іюня „
№ 7 — 14 іюня. 8 стр. Печ. въ сekв. тип. І. и А. Пальманъ.
№ 8 — 28 іюня. 16 стр. Печ. въ сekв. тип. І. и А. Пальманъ.

דערשינען אין 500 עקזעמפלארן. אין עסטי פאראן 5-6
קאמפלעקטן, וועגן די צילן דערוויסן מיר זיך פון דער פאלגנדיקער
ווענדונג צו די לייענער.

От ъ редакціи.

Въ дни всеобщаго броженія и разгара внутренней борьбы народовъ, въ дни колоссальныхъ сдвиговъ первыхъ послѣдствій міровой войны, выпускаемъ мы первый номеръ нашего журнала... Мы, евреи Прибалтики,... были постоянно лишаемы общенія съ центрами болѣе оживленной еврейской

общественной жизни... Предоставляя мѣсто для освѣщенія всѣхъ вопросовъ еврейской дѣйствительности со всѣхъ точекъ зрѣнія, редакція журнала надѣется... что первому въ мѣстномъ краѣ еврейскому журналу не придется заглохнуть... Если нашъ журналъ... съумѣетъ сдѣлаться журналомъ всѣхъ прогрессивно-мыслящихъ элементовъ общества и подвинуть разрѣшеніе ряда неотложныхъ вопросовъ, то редакція журнала будетъ считать свою задачу исполненной.

פאלגנדיקע פראגן ווערן באריהרט:

Община.

Національный Совѣтъ.

Права національныхъ меньшинствъ.

„Тактика“ (евреевъ къ государству, въ которомъ они живутъ).

Еврейская школа.

Вопросъ о языкѣ.

Ревельскія организаціи.

Библіотечное дѣло.

Необходимость статистики. Антисемитизмъ.

Сіонизмъ. Эстонская республика.

Общество „Бяликъ“.

מיטארבעטער:

Генсъ Яковъ, Айзенштадтъ Гр. Изр., Эпштейнъ Борисъ, Клячко, Кломпусъ Павелъ, Маркъ Систъ, М. Огинъ, Марковичъ І. Гр., Пумпянскій, Sermo.

ווי א המשך פון דער צייטשריפט איז דערשינען „Кадимо“ דעם 15-טן אויגוסט 1919.

10. „КАДИМО“, Ревель, 15 августа 1919 года. Еженедѣльный общественно-литературный и научный журналъ. № 1.

Адр. ред. Мал. Михайловская 1.

Отвѣтственный редакторъ и издатель: М. І. Зунделевичъ.

Печ. въ секвестр. типографіи І. и А. Пальманъ, Ревель. 8°. 16 стр.

„Кадимо“ שטעלט זיך פאר א המשך פון דער צייטשריפט „Еврейская Молодая Мысль“.

פון דער רעדאקציע:

„Съ первыхъ же дней... въ неограниченно свободныхъ условіяхъ республиканской Эстіи передовая мысль еврейскаго національнаго меньшинства чувствовала потребность въ собственномъ внѣпартійномъ, національномъ органѣ... Къ... общественно-нормальной задачѣ руководителей еврейской общественности присоединялась, тоже чуть ли не съ первыхъ же дней самостоятельности Эстіи, печальная необходимость защиты прежде всего національной чести и достоинства отъ антиеврейскихъ выпадовъ“...

ארטיקלען:

Все о томъ же... (антисемитскіе выпады эст. печати). Къ выселенію иностранныхъ подданныхъ изъ Ревеля... Л. Левитинъ: „Резолюціи“. Къ исторіи „Бѣлаго Креста“. Отъ школьной секціи при Ревельскомъ Ваадѣ. М. Мушкатъ: Хроника.

11. „ЕВРЕЙСКОЕ СЛОВО“ Годъ 1-й

Выходитъ 2 раза въ мѣсяцъ въ гср. Ревелѣ. Адресъ конторы и редакціи: Мал. Михайловская, 1. Редакторъ-издатель Германъ Фридманъ. Секвестриров. типографія А. и I. Пальмана. 4°. 16 זייטן.

№ 1 — Четвергъ, 29 апрѣля 1920 г. Sekw. J. ja A. Paalmani trükikoja trükk.

№ 2 — Среда, 12 мая „

№ 3 — Понедѣльникъ, 31 мая „

№ 4 - Вторникъ, 15 іюня „

№ 5 — Понедѣльникъ, 19 іюля „

№ 6 — Среда, 8-го сентября. B. Mäns'i trükikoda, Tallinnas, Lai uul. 5.

№ 7 — Суббота, 9-го октября 1920 г. Ред.-изд. Г. Гуткинъ.

וועגן ריכטונג פון זשורנאל.

Въ исключительно трудное время, при небывало тяжелыхъ для нашего народа условіяхъ существованія, мы приступаемъ къ изданію нашего журнала. Великая катастрофа, разразившаяся надъ Россіей, разрушила всѣ устои жизни русскихъ евреевъ. Уничтожено ихъ матеріальное благосостояніе... Уничтожена община... Гибнетъ наша культура... И всюду ихъ окружаютъ ненависть и злоба... Нашъ журналъ направитъ естественно свое вниманіе, прежде всего, на нужды и интересы евреевъ Эстіи. Общинное благоустройство, благотворительныя и просвѣтительныя учрежденія, взаимопомощь и самодѣятельность, участіе въ политической жизни и защита правъ евреевъ въ Эстіи... Но евреи Эстіи — часть еврейскаго народа... Благо нашего народа въ цѣломъ, защита интересовъ, удовлетво-

реніе нуждъ единаго нераздѣльнаго еврейскаго народа, — вотъ высшая цѣль, къ которой мы стремимся... Нашъ журналъ не является органомъ какой-либо партіи,... но онъ вмѣстѣ съ тѣмъ, твердо стоитъ на почвѣ опредѣленныхъ принциповъ, а, именно, принциповъ демократическихъ.

ארטיקלען:

Палестина и сіонизмъ. Антисемитизмъ. Обзоръ эстонской и др. печати. Вопросы нац. меньшинствъ. Евр. нац. совѣтъ. Съѣздъ представителей евр. общинъ. Изъ студ. жизни. Бундъ. Эст. учред. собраніе. Евр. школа. Библіотека. Сов. Россія.

מיטארבעטער:

С. Варшаверъ, Кальма, В. Кацнельсонъ, Ш. Левинъ, Н. Лукницкій, В. Мандель, I. Марковичъ, М. Пайнъ, Я. Пикаревичъ, Ш. Тамаркинъ, И. Шуръ, А. С. П. (—умпянскій). П. К—съ (Кломпусъ).

12. ביולעטען ארויסגעגעבן פון ציימוו. ביורא פון ציוניסטן־רעוויזיאניסטן אין טארטו.

נר. 1. טארטו. טבת תרפ״ז (דעצעמבער 1926).
„Bjuleten“, Tartu, Aia tän. 37, k. 2.
טארטו 1926, 8°, 8 ז. דרוק ר. וועלטמאַן־שט.

13. ארבעטער געדאנק

„The Worker's Thought“.

פראָלעטאריער פון אלע לענדער פאראייניקט זיך!
אינטעליגענטע טאָלעראַנטע אויסגאַבע.
15 אפריל 1927.
טארטו. 4°, 16 זייטן. געדרוקט בײ ר. וועלטמאַן־שט.
(800 עקזעמפלארן, אין עסטלאנד געבליבן 100 עקז.)
(רעדאקטאר און ארויסגעבער נישט אנגעגעבן).

14. ארבעטער געדאנק

פראָלעטאריער פון אלע לענדער פאראייניקט זיך!

באלטישע כוידעש-אויסגאבע.
רעדאקטאר און ארויסגעבער ש. פערלמאן.
געדרוקט ביי ר. זעלמאנאוויטש—טארטו. 4^{0} (600 עקז.
דערפון אין עסטלאנד געבליבן 100 עקז).

נר. 1 (5). אויגוסט, 1927. 20 זייטן
נר. 2 (6) נאָוועמבער 1927. 12 ז.
נר. 3 (7) דעצעמבער 1927. 10 ז.

15. דאָרפּאַטער שול-בלעטער

ארויסגעגעבן פון דעם שול קוראטאריום ביי דער דאָרפּאַטער יידישער גרונט-און מיטלשול.

נר. 1. דעצעמבער, 1928. 4 זייטן.
נר. 1. (2) מערץ 1929. 6 זייטן.
אדרעס פון רעדאקציע: Tartu Juudi erakeskkool
דרוק, ר. זעלמאנאָוויטש Aleksandri t. 49,
ארטיקלען פון ד״ר י. מ. נארעל, ל. לעווין, יעקב בלומענפעלד, ד״ר ח. דאבראשקעס, מ. קרוסקאל, י. פאיענסאָן.

ביבליאָגראפיע: „אונדזער וועג״ נר. 1, אפריל 1929 .J. 16.

16. אונדזער וועג

צוויי חדשימדיקע אויסגאבע, ארויסגעגעבן פון דער געזעלשאפט „פריינט פון יידיש״ אין עסטלאנד.

נר. 1, אפריל, 1929.

פאראנטוואָרטלעכער רעדאקטאר י. פאיענסאָן.

טארטו 1929, 4^{0}, 8 זייטן, דרוק, ר. זעלמאנאָוויטש.

ארטיקלען פון י. פאיענסאָן, ד״ר ב. מירווין, ד״ר נפתלי גענש א״א.

פון לייטארטיקל: „... וואָס זיינען מיר אויסן? ...מיטוח ארויסגעפינען די חסרונות פון וועלכע אונדזער געזעל. לעבן ליידט, מיטוז אויפדעקן דעם אמתן פרצוף פון אונדזערע נשמות — און קולטורזארגער, אנטפלעקן פאר דער ברייטער געזעלשאפטלעכקייט דעם אמתן מהות פון אונדזערע „אומפארטייאישע״ און פארטייאישע „כלל-טוערס״... אנווייזן דעם וועג, אויף וועלכן ס׳דארף גיין די יידישע געזעלשאפט, כדי צו פארפעסטיקן אונדזער נאציאנאלע עקסיסטענץ און זיך ארגאניש באהעפטן מיט דער מאדערנער יידישער קולטור...״

17. אונדזער ווינקל

זאמלונג פון קינדערשאפונגען,* ארויסגעגעבן פון דער דאָרפּאַטער יידישער שול.

טארטו 1930, 8^{0}, 8 ז., דרוק, ר. זעלמאנאָוויטש.

אין דער דאזיקער זאמלונג גייען אריין די בעסערע זעלבשטענדיקע קינדערשאפונגען פאר דער צייט פון די לעצטע צוויי לערניארן.

ארטיקלען פון עמנועל נארל, חוה בראון, ז. רעזניק, סימה שקאפ, יצחק פיוולמאן, לייב קלינגבערג.

18. שול און לעבן

פעריאדישע אויסגאבע, ארויסגעגעבן פון יידישן לערער פארבאנד אין עסטלאנד.
נר. 1. 21 נאָוועמבער, 1930.

---

* זע נר. 143 ביז נר. 148.

פאראנטװאָרטלעכער רעדאַקטאָר—ש. גורין *

טאַרטו 1930, 8^0, 18 ז., דרוק ר. זעלמאַנאָװיטש.

Vastutav toimetaja S. Gurin. Väljaandja: Juudi õpetajate ühing, Tallinnas.

אַרטיקלען פון ש גאָלדבערג (װיראָ), ש. גורין, י. הורװיטש, שרה װילענסקי, י. ז. זאַהאַריע, ד״ר מ. י. גאָרעל. באַריכט פון דריטן לערער־קאָנפערענץ אין עסטלאַנד דעם 22־טן אָקטאָבער 1929 אין טאַלין.

19. דאָס אמת'ע װאָרט

נר. 1 (יוני 1931).

דערשינען פון די ציוניסטן־רעװיזיאָניסטן אַלס פּראָפּאַגאַנדע מאַטעריאַל צום 17־טן ציוניסטישן קאָנגרעס.

טאַלין, 1931, 4^0, 4 זייטן, דרוק ב. ביילינסאָן.

אויף זייט 3 אַן אַרטיקל אויף רוסיש. אויף דער פּערטער זייט א פעליעטאָן פון בן שמגר.

20. אונדזער װאָרט

אָרגאַן פונם עסטנישן יידנטום.

נר. 1. טאַרטו (דאָרפּאַט). זונטיק דעם 17 מאַי 1931 ערשטער יאָרגאַנג. 4 זייטן, 700 עקז.

פאַראַנטװאָרטלעכע רעדאַקטאָרן־אַרויסגעבער: ד״ר נתן גענס און ד״ר יוסף מאַרקאָװיטש.

טאַרטו 1931, 4^0, דרוק. ר. זעלמאַנאָװיטש.

---

* דירעקטאָר פון דער יידישער מיטלשול אין טאַלין פון 1925

נר. 2 דערשינען דעם 3־טן יוני, אַנהויבנדיק פון נר. 3 — דעם 10־טן יולי—װערט די צייטשריפט געדרוקט אין טאַלין ביי ב. ביילינסאָן. פון נר. 1 (4) — 10־טן אויגוסט—דערשיינט די צייטשריפט צוליב אַן אַדמיניסטראַטיװע סיבה אונטערן נאָמען „נייער אונדזער װאָרט״, „Uus Meie Sõna“. בסך הכל זיינען דערשינען ביז צום 30 סעפּטעמבער 1932 (יעדן חדש א נומער) 17 נומערן פון 4 ביז 6 זייטן.

מיטאַרבעטער (אַחוץ די רעדאַקטאָרן) פ. אַריסטע, ה באַנד, יולויס גענס, ש. מאַרקין, ד״ר נפתלי גענס, יש. מורשאַק, ד״ר ב. מרודין, י. פאַינסאָן, ש. פּערלמאַן, ה. ראַבלין, יש. שור (העלסינגפאָרס), א״ א.

אַנאָנימען: „בי״—ה. באַנד, „א. בילעװער״—ע. לעװענבערג „בן שמגר״ — ל. לעװיטין, „גד״—גד. סכלמאַן, „ד״, „י. ד.״— י. דובאָװסקי, „א. לאַריער״ — א. לעװין, „יעקב מ.״— מאַרגאַלין, „של. ס—ן״—סאַליטאַן, „פ״, „דע־גי״—ש. פּערלמאַן, „פ. ק.״— פנחס קאָן.

װעגן די אויפגאַבן פון דער צייטשריפט דערװיסן מיר זיך פון לייטאַרטיקל „צום לייענער״ אין ערשטן נומער — פון ד״ר י. מאַרקאָװיטש. „דער חלום פון א גאַנצן דור פון דער פּראָגרעסיװער יידישער אינטעליגענץ — די קולטור־אויטאָנאָמיע—איז פאַרװירקלעכט געװאָרן בא אונדז אין עסטי... מיר אַליין האָבן פאַר דעם אידעאַל נים געקעמפט. די יידישע באַפעלקערונג האָט באַקומען די ק.—אויטאָנאָמיע װי א מתנה פון דעם עסטנישן פאָלק. דאָס עסטנישע יידנטום איז פאַראַנטװאָרטלעך פאַרן גורל פון דער ק.־אויט. הן פאַר דעם װעלט־יידנטום, הן פאַר דער יידישער געשיכטע. די ק.־אויט. איז די העכסטע פּאָליטיש־קולטורעלע דערגרייכונג פון יידישן פאָלק אין גלות. דערפאַר מוז מען אַלע כוחות איינשטעלן פאַר דער ק.־אויט. איר קיום און צוקונפט. די ק.־אויט. מוז אויסבאַרינגט װערן איר אָפּטערקזאַבקייט אויך אַף דער אַר־

בעט פון אנדערע קהילות און געזעלשאַפטלעכע מוסדות: סאָציאַלע און קולטורעלע. די אַרבעט פון די אינסטיטוציעס בלייבט אָפט אָן אַ ווירקונג און געפינט ניט קיין אָפּקלאַנג בײַ דער ייִדישער געזעלשאַפטלעכקייט, ווײַל זײ ווערן אַזאַלירט: דעם חסרון קאָן נאָר באַזײַטיקן די פּרעסע. און מיטן ערשטן נומער פון „אונדזער וואָרט" ווילן מיר שאַפן די מעגלעכקייט פאַר אַ קענטיקער ווירקונג, אַמתר צוזאַמענאַרבעט פון אַלע ייִדישע מוסדות אין עסטי".

21. די שמים

נר. 1. טאַלין (רעוול). פרייטיק כ"א תשרי תרצ"ג, — 21 אָקטאָבער 1932.

טאַלין 4°, 4 זײַטן. דרוק ב. ביילינסאָן. 800 עקז.

פאַראַנטוואָרטלעכער רעדאַקטאָר און אַרויסגעבער — יעקב פּיקאַרעוויטש, טאַלין.

פון דער רעדאַקציע: „צוטרעטנדיק צום אַרויסגעבן פון אַ נײַער ייִדישער צײַטונג אין עסטלאַנד, האָבן מיר זיך געשטעלט די אויפגאַבע צו שאַפן אַן אָרגאַן, וואָס זאָל אָפּשפּיגלען דאָס גאַנצע געזעלשאַפטלעכע און קולטורעלע לעבן פון אונדזער קיבוץ און באַלייכטן, פון נאַציאָנאַלן שטאַנדפּונקט, די דערשײַנונגען און פּראָבלעמען, וואָס ווערן פון דאָזיקן לעבן אַרויסגערופן. מיר ווילן זיך אויך באַמיִען אויפצוהאַלטן בײַ אונדז דעם אינטערעס פאַר אַלדאָס פּאָזיטיווע, וואָס ווערט געשאַפן אין ייִדישן לעבן פון דער גאָרער וועלט — אין אי"י, און אין חוץ לאָרץ..."

אַרטיקלען פון ד"ר ש. פּאָליקאָווסקי, ש. גורין (צום טויט פון ד"ר ש. טשאַרנאָ), י. גראַנימאַן, ד. שגל (נר 2), או"אַ.

נר. 2. דינסטיק, כ"א כסלו תרצ"ג, 1932.
Tallinn, 20 detsembril.
6 זײַטן.

22. יזכּר

גליון חד-פּעמי, מוקדש ל"א אדר. הוצא לאור ע"י. ברית תרומפּלדור באסטיה.

איינמאָליקע אויסגאַבע, געווידמעט תרומפּלדור'ס 13-טן יאָרצײַט. אַרויסגעגעבן דורך ברית תרומפּלדור אין עסטלאַנד.

שבועת תרומפּלדור! טה — 3 — 17 למרס! תרומפּלדור וואַכן!

טאַלין 1933, 4°, 2 ז. דרוק ב. ביילינסאָן.

23. אונדזער טריבונע

טאַלין, פרייטיק, דעם 14-טן יולי 1933

איינמאָליקע אויסגאַבע. רעדאַקטאָר-אַרויסגעבער ר. גורעוויטש.

אַדרעס פון דער רעדאַקציע: Narva mnt. 17.

טאַרטו 1933, 4°, 4 זײַטן, דרוק, ר. זעלמאַנאָוויטש.

די צײַטשריפט איז אַרויסגעגעבן צום 18-טן ציוניסטישן קאָנגרעס פון דער ליגע פאַר אַרבעטנדיקן ארץ-ישראל.

24. רעוולשער אונדזער וואָרט

הרצ"ד — 20 סעפּטעמבער 1933.

פאַראַנטוואָרטלעכער רעדאַקטאָר-אַרויסגעבער ש. פּערלמאַן.

טאַלין 1933, 4°, 6 זײַטן, דרוק, ב. ביילינסאָן, 600 עקז.

פאָלגנדיקע אַרטיקלען פאַראַן: „גוטיטס קענן"! (די וואָכן) „אַ פּנים פאַר אַ קאָפּ!" (פון וואַרשעווער „נײַע פאָלקסצײַטונג") נעגאַטיווע שטעלונג צום טראַנספער-אָפּמאַך צווישן דער עקזעקוטיווע פון ציוניסטישן קאָנגרעס און היטלער-דײַטשלאַנד); „ווו איז אונדזער באַיקאָט-קאָמיטעט?"; „קולטור-אויטאָנאָמיע".

25. נייע צייט

אומאפהענגיקע יידישע צייטונג פאר עסטלאנד און פינלאנד.

נר. 1. מיטוואָך, דעם 20 סעפּטעמבער 1933, ערב ראש השנה התרצ״ד. ערשטער יארגאנג.

פאראנטוואָרטלעכער רעדאקטאר-ארויסגעבער: ש. אבעודזיז.

טארטו 1933. 4^{0}, 6 ז. דרוק, ר. זעלמאנאוויטש. 600 עקז.

סך הכל דערשינען זעקס נומערן (צוויי מאל א חדש), דער לעצטער נר. דערשינען דעם 24-טן דעצעמבער 1933. די צייטונג האט געטראגן אן אויסגעשפראכן-ציוניסטישן כאראקטער.

פון לייטארטיקל. „וואס זאגט צו און וואס פארשפרעכט די „נ. צ.“ אירע לייענער? קודם כל א שטענדיקע וועכנטלעכע יידישע צייטונג... זי וועט דערשינען יעדן פרייטיק און וועט אינפארמירן אירע לייענער מכח אלץ וואס פאסירט אין יידישן לעבן... די „נ. צ.“ וויל זיין אן אומאפהענגיק יידישע טריבונע, וואס זאל שטאלץ און ווירדיק פארטיידיקן די אינטערעסן פון אונדזער מעוט כלפי חוץ און פריי אומעציוונגען צו רעאגירן אויף אלע געשעענישן און פאסירונגען אין אינעווייניקע קליין וועלטל מבפנים... מקריב זיין און דערנענטערן ביידע יידישע קבוצים אין עסטלאנד און פינלאנד“.

איינציקע ארטיקלען דערשינען פון ש. אבעודזיז, ג. איזענשטאדט, ה. באנר, יעקב בלומענפעלד, ד. גארבאז, ד״ר ב. מירווין, עדיסמאן, ד״ר פ. עליאש, אליהו פארעצקי, ד״ר ש. פעדערבוש אי״א.

אנאָנימען: „ר. אליהו בחרי“—ד״ר א. פארעצקי, „ד.-ש-לי“—דוד שאנאל, „ה. ב.“—ה. באנר, „א. זאמעטער“—א. לעווין.

26. עסטישע ביילאגע צום ־אלקסבלאט

וועכנטלעכע ביילאגע פארן עסטנישן יידנטום, מיט דער מיטווירקונג פון ד״ר יוסף מארקאוויטש, ד״ר נתן גענס, א. ראבלין און אנד.

נר. 1 (115 — 1261), קאונע, פרייטיק דעם 18-טן מאי 1934.

קאונע 1934. 4^{0}, 2 ז. דרוק ל. הורוויץ און קא. רעדאקטאר יאפעס. (אין עסטי—100 עקז.)

דער פאקטישער רעדאקטאר ארויסגעבער און הויפּטמיטארבעטער פון דער „עסטישער ביילאגע“ איז א. ראבלין;* דער טעכנישער לייטער ש. פערלמאן. די „ביילאגע“ דערשיינט איינמאל וועכנטלעך (פרייטיק אין ליטע און זונטיק אין עסטי) ווי א הוספה צום קאונער „־אלקסבלאט“ און פארנעמט פון איין זייט. די צילן פון דער „ביילאגע“: „...ס׳פעלט אוים, א טריבונע, פון וועלכער ס׳זאל געהאַרפן ווערן לאזונגען, ארומגערעדט ווערן די אנגעווייטאגטע פראגעס, די טעטיקעט פון קולטור-ראט קאנען עס ניט פארביטן... אבי דאס לעצטנס די יידישסטישע אפאזיציע פארלאזן די

* ראבלין, אפראים, געב. 1886 אין קרימשטאָט, האמעלער גוב.; געענדיקט אין ארעם די צאנסעכנישע שול. אנטיילגענומען אין דער רוסישער באפרייאונג-באוועגונג ווי אן אקטיווער מיטגליד פון „בונד“. 1905 געקומען קיין עסטי. גרינדער (1918) און לאנגיאריקער פארזיצער פון „ח. נ. ביאליק“-פאריין אין טאלין. מיטגעהאלפן דעם אויפבוי פון שול-בנין אין טאלין (1923). גרינדער פון דער יידישער שול-ארגאניזאציע אין עסטי (1928). לידער פון דער יידישסטישע פראקציע אין קולטור-ראט (פון 1926). געווען מיטגליד פון דער טאלינער שטאט-פארוואלטונג (1930—34).

טעסיע;... דער קאוונער „פאלקסבלאט" מאכט א פרווו דעם בלויז צו פארפילן... ס'איז דער ערן־הוב פון עסטנישן קיבוץ דעם ראַ־זיקן פרווו צו אונטערשטיצן. דער קאנטאקט מיט דעם ליטווישן קיבוץ איז געשלאסן. מיר פארווירקלעכן די ערשטע דעם פאַן־פאלטיקום־פראיעקט..."

צוליב צענזור־טעמים אין ליטע איז די „ביילאגע" פון נר. 10 ביז נר. 19 דערשינען אונטערן טיטל: „עסטנישע ביילאגע" אין דער „פאלקסבלאט" אינטערן קעפל „פאלק"; פון נר. 20—ווי־פריער. פון נר. 90 (פרייטיק ד. 10־טן אפריל 1936) דערשיינט די „ביילאגע" אונטערן קעפל: „פאלקסבלאט פאר עסטי". אין דער נומעראציע זיינען דא טעותן: נאך נר. 37 מוז קומען 38. אבער נים זי געדרוקט 74; די נומערן 53 ביז 58 פעלן (נאך נר. 52 קומט 59); נאך נר 74 גייען נר. 47 און 48, אשטאט—נר. 75 און 76. ביז צום פרייטיק ד. 1־טן יולי 1937 זיינען דער־שינען 140 נומערן.

מיטארבעטער: א. ראבלין (כמעט אין יעדן נר.), ה. באנד (עסטנישע ליטעראטור), הירש דרוק (געשיכטע אי"א), יעקב פאיענסאן, נתן גענס (געשיכטע, ביבליאָגראפיע), יוסף מארקאוויטש, פ. אריסטע, ש. פערלמאן, יולים גענס, לעווענבערג אי"א.

אנאנימען: „אורי", „א. ה."—י. רובאוויסקי; „א. ד."—א. ראַ־ראשעי; „אלפא", „בן־ציון"—א. ראבלין; „בן־יעקב"—י. יאנקעל־סאן; „גיסטאר", „א. מאלינער"— ש. פערלמאן; „רעפעי" — רובאוויסקי—פערלמאן; „א. הירשלי" — ה. באנד; „ה. כ"—הירש באזאק; „א וויטיקער"—ש. מאמארקין; „קרעדא", „ק", „ש' ק."— שמעון קיט; „א. קרומפעלער"—הירש דרוק; „ר. ק־י"—רעובן קאמענאוויסקי; „של. ס־ן"—של. סאליטאן.

27. טארטוער יידישער דראמאטישער קרייז 1917—1937

צוואנציק יאר יידיש טעאטער אין טארטו.

טארטו 1937, 8°, 29 (+4) זייטן. דרוק ר. זעלמאנאוויטש ארטיקל פון יעקב פאיענסאן. 1 גרופבילדונג און 26 פאטאַ־גראפיעס.

28. X יאר „ליכט"

יוביל־אלמאנאך. ארויסגעבער: קולטור־געזעלשאפט „ליכט". רעדאקציע—קאלעגיע: ש. פערלמאן, ל. אייזנשטארט, ש. קיט. פאראנטוו. רעדאקטאר: ש. פערלמאן. דעקל־צייכענונג פון נייסלאס. טאלין 1937, 8°, 24 (+4) זייטן. דרוק „ליבריס".

29. „די אידישע שטימע" פאר עסטי

ספעציעלע ביילאגע צו דער טעגלעכער צייטונג „די אידישע שטימע" אין קאוונע. רעדאקטאר מ. אבראם.

דערשיינט יעדע צווי וואכן. ערשטער נר. דערשינען 15־טן אפריל 1937; ביזן ערשטן אויגוסט דערשינען 5 נומערן. דער אינהאלט איז געווידמעט דער ציוניסטישער באוועגונג.

30. אונדזער ווארט 1937

איינמאליקע פון פאראייניקטע קולטור־ארגאניזאציעס אין עסטי. טאלין, מאי 1937, 4°, 10 ז., 800 עקז.

רעדאקטאר: יוסף מארקאוויטש. פאראנטוו. רעדאקטאר ש. פערלמאן. דרוק: „ליבריס", טאלין.

ארטיקלען פון מ. בירין (שין־אנין), יוליוס גענס, ה. דרוק, יוסף מארקאוויטש („קולטור—און קהילה־אויטאנאמיע"): דער ראַ־זיקער ארטיקל איז דערשינען אין פארם פון א בראשור — 16°, 32 זייטן, 100 עקז.), ש. פערלמאן, ל. עפשטיין, א"א. אויך דער אבטער זייט געפינען זיך רעכענונגען פון שילער (יעסורין א"א). אויף די לעצטע צוויי זייטן—„מכבי"—כראניק.

דרוקזאכן, ארויסגעלאזענע בשייכות מיט דער קולטור־אווטאנאמיע.*

31. די נאציאנאל־קולטורעלע אווטאנאמיע.

איינמאליקע אויסגאבע געווידמעט דער נאציאנאל־קולטורעלער אויטאנאמיע אין עסטלאנד.

15 אפריל, 1926, דארפאט—תרפ"ו.

ארויסגעגעבן פון דארפאטער וואל־קאמיטעט.

---

* דער גרונטגעזעץ פון 1920 אויף וועלכער עס באזירט זיך די קולטור־אווטאנאמיע.

1. אימלעכן מעוט ווערט גאראנטירט דער מיטערשפּראכלעכער אונטערריכט.
2. א מעוט וואס ציילט ניט ווייניקער ווי 3000 נפשות, האט דאס רעכט צו גרינדן א קולטור־אווטאנאמיע.

יסודות פון קולטור־אווטאנאמיע

1. די ק.־אוט. שטעלט מיט זיך פאר אן עפנטלעך־רעכטלעכע אינסטיטוציע און איז אונטערווארפן דעם אינערן מיניסטעריום פון דער רעפובליק.
2. די מיטגלידער פון דער קולטור־אווטאנאמיע ווײלן אויס א קולטור־ראט אין באשטאנד פון 27 פערזאנען אויף 4 יאר. די אויספיר־ארגאנען פון דעם קולטור־ראט זיינען די קולטור־פארוואלטונג (אין טאלין) און קולטור־קוראטאריומס (אין פראווינץ).

פאראנטווארטלעכער רעדאקטאר—ש. מענדעלעוו.

דארפאט, 1926. 8⁰. 12 ז., דרוק ר. זעלמאנאוויטש.

Vastutav toimetaja —S. Mendelev. Väljaandja—Juudi Kogukonna Valitsus.

פון לייטארטיקל. (ראבינער מרדכי נוראק:) „צום יידישן קבוץ אין עסטלאנד! אויף אייער גורל איז געפאלן די ערנסטע און דאנקבארע אויפגאבע, אלס ערשטער יידישער מעוט אין איראפא דורכצופירן און לעבן דאס, וועגן וואס די גרעסטע יידישע קבוצים

---

3. די ק.—פארוואלטונג האט דאס רעכט צו באשטייערן זייגע מיטגלידער מיט א צוואנג־שטייער.
4. אלע מיטגלידער פון דער ק.—אוט. זיינען איינגעטראגן אין נאציאנאלרעגיסטער (קאראסטער).
5. אימלעכן מיטגליד שטייט פריי ארויסצוטרעטן פון דעם קאדאסטער פון דער ק.—אוט. און דערמיט זיך באפרייען פון אלע זיינע התחייבותן לגבי דער ק.—אוט.

די דערעפנונג פון ק.—ראט איז פארגעקומען דעם זעקסטן יוני 1926.

די וואלן אין ערשטן ק.—ראט זיינען פארגעקומען ד. 23—25 מאי 1926. די וואלן אין צווייטן ק.—ראט — דעם 2—4 יוני 1929, אין דריטן ד. 5 און 6 יוני 1932, און פערטן ד. 7 און 8 יוני 1936.

האבן צענדליקע יארן אומזיסט געחלומט: די אויטאנאמיע. די דא-
זיקע אויפגאבע ליגט אויף אייך ארויף א מוראדיקע גרויסע
אחריות.

די גאנצע באוואוסטזיניקע יידישע וועלט און בכלל די גאנצע פאראייניגטע מעוטים-פראגע... קוקט מיט א באזונדערע שפאנונג אויף דעם הייפעלע יידן אין עסטלאנד... ווען דער פרווו זאל חלילה דעם יידישן מעוט לכתחילה זיך ניט איינגעבן קען דאס ברענגען צו א בזיון לדורות פאר אלע יידישע מעוטים. אונדזערע

ליטעראטור.

Eugen Maddison. Die nationalen Minderheiten Estlands und ihre Geschichte. Tallinn 1926, 12⁰, 24 S.

Eugen Maddison. Das Grundgesetz des Freistaats Estland. Berlin 1928, 16⁰, 94 S.

Dr. Stepan v. Csekey (ord. Prof. der Rechte a. d. Univer. Tartu). Die Verfassungs Entwicklung Estlands. (Jahrbuch des öffentlichen Rechts.. Separatabdruck aus Band XVI, 1928. Tübingen 4⁰, S 168—269).

Курчинскій, М. А. Культурная автономія. Законы о культ. самоупр. нац. меньшинствъ. Нарва 1930.

Eesti Vabariigi põhiseadus (Asutava kogu poolt 15.VI 1920 vastuvõetud ja rahvahääletamisel 14, 15, 16 oktobril 1933 muudetud). „Postimehe" trükk. Tartus 1934, 16⁰, 16 lkg.

Dr. Evald Ammende. Gründe. Richtlinien und Programm für eine Tagung der Vertreter aller nationalen Minderheiten in Europa (Tallinn, Mai, 1925). Schreibmaschine 4⁰, 13 S.

שונאים וועלן דאן זאגן, אז מיר טומלען פריער וועגן אונדזערע נאציאנאלע רעכט און בעת מיר קריגן שוין די מעגלעכקייט— זאגן מיר זיך אליין דערפון אפ.

א חוץ דעם ארטיקלען פון פראפ. מ. לאזערסאן, הרב ש. ל. מאסטאווסקי, ש. מענדעלעוו. א. סארקין (די לעצטע קהילות-קאנפערענץ אין עסטלאנד. דער געזעץ וועגן קולטורעלע אויטא-נאמיע פון די נאציאנאלע מעוטים אין עסטלאנד).

Regierungsverordnung über die Wahlen in den estl. deutschen Kulturrat (10—12. IX, 1931 „Dorpater Zeitung").

32. ק. יאקטאן.

געזעץ און פראקטיק פון די מעוטים-רעכטן אין דער עסטנישער רעפובליק.

זאמלונג פון געזעצן, פאראָרדנונגען און פראקטישן מאטע-ריאל וועגן די מעוטים-רעכטן (באזונדערס פון יידישן מעוט אין עסטלאנד). מיט א באזונדערע באריקזיכטיקונג פון דער יידישער ק.—אויט. צוזאמענגעשטעלט פון דעם סעקרעטאר פ. דער יידישער ק.-זעלבסטפארוואלטונג אין עסטלאנד—ק. יאקטאן (1931). שרייבמאשין, 4⁰, 46 זייטן, 3 עקז.

זע: d-20 יוסף מארקאוויטש: „קולטור — און קהילה-אויטאנאמיע".

33. וואַל־בלאַט

צו די וואַלן אין ערשטן יידישן קולטור־ראַט אין עסטלאַנד. דעם 23, 24 און 25 מאַי 1926.

אַרויסגעגעבער וואַל־קאָמיטעט „פּועלי־ציון“, דאָרפּאַט.

דאָרפּאַט 1926, 4^0, 4 זייטן, דרוק ר. זעלטאַנאָוויטש.

„אונדזערע פאָדערונגען... פולקאָמע רעכט פאַר דער שפּראַך פון די יידישע פאָלקס־מאַסן, ד. ה. פאַר יידיש. די שולן מוזן זיין פריי פון קאָנפעסיאָנעלן גייסט און נאַצ.־שאָוויניסטישע טענדענצן“.

34. בולעטען פון דער יידישער קולטור־זעלבסט־פאַרוואַלטונג אין עסטי.

פעריאָדישע אויסגאַבע פון קולטור־פאַרוואַלטונג.

נר. 1, מאַרט 1927 יאָר, 10 זייטן.

נר. 2, יוני 1927 יאָר, 12 זייטן.

E. V Juudi Kultuurvalitsuse „Teataja“. Estonie.
Conseil juif de l'Instruction publique.
Toimetus — Tallinn, Eeesti, Karu 16.

רעדאַקטאָר — ש. טאַמאַרקין. אַרויסגעגעבער—יידישע קולטור־זעלבסטפאַרוואַלטונג.

טאַלין 1927, 8^0, 500 עקז. דרוק ב. ביילינזאָן.

„אונדזער ציל... איז צו געבן פון צייט צו צייט גענויע אינפאָרמאַציעס איבער אונדזער שול־וועזן, אויסער — שול־בילדונג, קולטורעלע אַרבעט און פינאַנסיעלן גאַנג. צו גלייכער צייט וועט אונדזער בולעטען דינען אַלס פאַרבינדונגסמיטל מיט אונדזערע ברידער אין די שכנותדיקע לענדער, וו די קולטור־אויטאָנאָמיע שטייט ערב איר פאַרווירקלעכונג...“

35. פאַר אויטאָנאָמיע

איינמאָליקע אויסגאַבע פון „נאַציאָנאַלן בלאָק“ (צו די וואַלן אינעם צווייטן קולטור־ראַט).

טאַלין, איר תרפ״ט, 1929, מאַי.

טאַלין 1929, 8^0, 16 זייטן, 500 עקז., דרוק ב. ביילינזאָן

פון לייטאַרטיקל. „...די שפּראַכן העברעיש און יידיש ווערן אָנערקענט אַלס גלייכבארעכטיקטע;... די אונטעריכט־שפּראַך פון דער יידישער נאַציאָנאַלער שול זאָל זיין אונדזער נאַציאָנאַל־שפּראַך —העברעיש;... אָנערקענענדיק דעם פאָלקסטימלעכן ווערט פון דער אומגאַנגסשפּראַך—יידיש, דאַרף דער אונטעריכט פון דער יידישער שפּראַך און ליטעראַטור פאַרנעמען אַ נגעזעענעם אָרט אין דער יידישער נאַציאָנאַלער שול;... שטרעבנדיק צו באַפרידיקן אַלע טיילן פון דעם עסטנישן יידישן קיבוץ און כדי צו שטאַרקן די פּאָזיציעס פון דער קולטורעלער אויטאָנאָמיע וועט דער „נ. בל.“ מסכים זיין, אַז אַ טייל געגנשטאַנדן זאָלן אונטעריכטעט ווערן אויף יידיש;... די שול און די אויסערשול־בילדונג דאַרפן טראָגן אַ נאַציאָנאַלן כאַראַקטער, וואָס עס ווערט דערגרייכט דורך דעם לערנען פון די ספּעציעלע יידישע למודים, ווי יידישע געשיכטע, ליטעראַטור אויף ביידע שפּראַכן, תנ״ך, אגדה און דורך דעם פייערן אַלע נאַציאָנאַלע ימים־טובים;... די סיבות וואָס מיר לאָזן אַרויס דעם זשורנאַל: ס׳איז נייטווענדיק זיך פאַרטיפן אַ ביסל אין די פראַגן, וועלכע שטייען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער וויכטיקער אַרבעט פון די עסטנישע יידן;... מיר, די איבערוויגנדע מערהייט אינעם ערשטן קולטור־ראַט, געפינען פאַר אונדזער חוב אָפּגעבן אַ דין וחשבון פון אונדזער טעטיקייט אין משך פון די דריי יאָר...“

אַרטיקלען פון — ד״ר רחל קלאַספּוס, ד״ר מ. ריינגאָלד (סענאַטאָר פון פוילישן סענאַט: „העברעיש דער שליסל צו אונדזערע אוצרות“), ד״ר ה. רובין, פּראָפ. מ. מעלער, פ. ווערבער.

ד״ר י. ם. נארל, ד״ר מ. קלאמפוס (לייטער פון פינאנץ-אמט), ארז. א. גורעוויטש (שול-יועץ). אן ארטיקל וועגן דער ערשטער יידישער לערער-קאנפערענץ אין עסטי.

בילדער: די ערשטע קולטור-פארוואלטונג. מזרח-אייראפייאישער צוזאמענפאר פון „תרבות" (צאפאט 1928). דער ווינג פון „תרבות" (מיט ל. מאצקין) אין טאלין, דער גן-ילדים פון „תרבות" אין טאלין און נארווא.

36. וואס פאר א קולטור־ראט און וואס פאר א שול דארף דער עסטנישער קבוץ האבן?

(א ווענדונג פונעם „נאציאנאלן בלאק" צו די יידן אין עסטלאנד).

טאלין תרפ״ט (1929). 16^0. 16 זייטן. דרוק ב. ביילינסאן.

פון אינהאלט: ...קעמפט קעגן דער טענדענץ... צו שיקן יידישע קינדער אין פרעמדע שולן!... אין משך פון די לעצטע 15—20 יארן האט זיך אין די יידיש-רעדנדע קבוצים אויסגע-בילדעט א יידישיסטישע באוועגונג... די יידישיסטישע שול באזירט אויף דער גרונטזעצלעכער הנחה, אז יידיש איז די איינציקע נא-ציאנאלע שפראך פון דעם יידישן פאלק... די יידישיסטן ווינטן און ווייטער פײנטלעכן קאמף קעגן דער היסטארישער יידישער קולטור פארבלענדעט געווארן... יידיש איז קיין מאל ניט געווען די שפראך פונם גאנצן יידישן פאלק... און ביי היינטיקן טאג ווערט זי וואס ווייטער ווייניקער מוטער-שפראך... ווייל די יידן גייען אריבער צו דער לאנדעסשפראך... דער אמת׳ער אבער עיקר העיקרים פון דער יידישיסטישער שול איז, אז זי איז אנטינאציאנאל... דאס קינד וואקסט דארט אויס א יידישער עם-הארץ... קענט נישט קיין ווארט העברעיש, קיין פסוק תנ״ך... וועט נישט האבן קיין פארשטעלונג פון אונזער רייכער היסטארישער קולטור. וועט זיין דורכגעדרונגען מיט שנאה צו א״י.; ...די איינציקע יידישע שול, וועלכע איז צוגעפאסט צו דעם איצטיקן יידישן לעבן און נאציא-

טירט אן אמת-נאציאנאלע דערציונג פון יידישן קינד—איז די שול מיט העברעיש אלס אונטערריכט שפראך;... פייערן פון אלע נאציאנאלע ימים טובים... ליבע צו פרישער ארבעט;... אנערקענענ-דיק דעם פאלקסטימלעכן ווערט פון דער אומגאנגסשפראך — יידיש, מוז פארנעמען אין דער העברעישער שול אן אנגעזעענעם ארט דער אונטעריכט פון דער יידישער שפראך און ליטעראטור"...

37. סאציאליסטישער וואל־בלאט

צו די וואלן אין צווייטן יידישן קולטור-ראט אין עסטלאנד דעם 2, 3 און 4 יוני 1929 יאר.

ארויסגעבער: סאציאליסטישער וואל-קאמיטעט, עסטלאנד. דארפעט 1929. 4^0. 4 זייטן. געדרוקט ביי ד. זעלמאנאוויטש.

„אונדזער פלאטפארם:... מיר פאדערן—יידיש:... דער אר-בעטנדיקער טייל פון דער באפעלקערונג מוז בכלל באפרייט ווערן פון דעם שטייער;... ס׳טארן ניט גענומען ווערן קיינע אפצאלן פון די רייכע; זאלן די פאבריקאנטן און רייכע סוחרים צאלן די שטייער און מומנים, ווי ס׳צאלט דער ארבעטער און ארעמאן... די קינדער ביי וועמען יידיש איז ניט די מוטערשפראך טאר ניט אופגעצוווּנגען ווערן צו באזוכן נאר די יידישע שול:... א סוף צו דער פארברעכערישער גלייכגילטיקייט פון דער העברעיסטישער קולטור-פארוואלטונג צום פארווירקלעכן און לעבן דעם פארלייג פון דער סאציאליסטישער פראקציע וועגן גרינדן א צענטראלע וואנדער-ביבליאטיק..."

38. אוטאנאמיע און שול

אונדזער ענטפער אויף א „ווענדונג צו די יידן אין עסטלאנד".

ארויסגעגעבן פון דער יידישער וואל-פאראייניקונג אין עסטלאנד. טאלין 1929. 12^0. 16 זייטן. דרוק „שפעלענדיד"—רינא.

„...דער בעסטער און שטארקסטער מיטל אייפצוהאלטן די אייגענע קולטור פון פאלק, איז אן אייגענע שול אויף דער מוטער־שפראך פון נאציאנאלן מעמד... מיט העברעיש אלס אונטעריכט־שפראך אין דער שול וויל מען פארפרעמדן די יידישע אינטעלי־גענץ פון פאלק!..."

39. סאציאליסטישע וואל־ציימונג

צו די וואלן אין דריטן יידישן קולטור־ראט אין עסטי.

זונטיק, 5־טן און מאנטיק 6־טן יוני 1932.

III Juud. Kultuurnõukogu valimistel sotsialistline valimisleht.

טאלין 1932, 4^{0}, 2 ז., דרוק ב. בײלינסאן.

„אונדזער פלאטפארם... דאס אויסשליסלעכע רעכט פון יידיש... פראדוקטיוויזאציע... ליקווידאציע פון העברעיסטיש־ציוניסטישן שולוועזן..."

ארטיקלען: „קעמפט קעגן ציוניזם"—ש. קליטשיק. „ארונטער מיט דער שאוויניסטיש־רעאקציאנערע דערציאונג"—ש. פערלמאן. „דער העברעיזם דערווייטערט דאס קינד פון ארטיקן לעבן!" — ם. זאקס. „עלטערן! פארערט פאר אייערע קינדער פראפעסיאנעלע בילדונג"—ל. האף.

40. בולעטען פון דער יידישיסטישער און סאציא־ליסטישער פראקציעס פון III קולטור־ראט אין עסטי.

טאלין 1933, 19 פעברואר, 4^{0}, 2 ז. דרוק ב. בײלינסאן.

אינהאלט א ראבלין—„די אויטאנאמיע איצן שיידוועג"

(„...די ציוניסטן האבן פארוואנדלט די ק.־אויט. אין אן אפ־צווייג פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און בבן ברעכן זיי די אויטאנאמיע..."). דער צווייטער ארטיקל אויף עסטניש — Juudi kultuuromavalitsuse tõeline pale (דער אמת׳ער פרצוף פון דער יידישער ק.־זעלבסטפ.).

41. בולעטען פון דער יידישער קולטור־זעלבסט־פארוואלטונג.

פעריאדישע אויסגאבע, נר 1, יולי 1933 יאר.
ארויסגעבער—די יידישע קולטור־פארוואלטונג.
רעדאקטאר—בער יאקאבסאן.

E. V. Juudi Kultuuromavalitsuse „Teataja".

Perioodiline väljaanne. Toimetus — Tallinn, V. Karja 1, k. 3. Väljaandia: E. V. Juudi Kultuurvalitsus. Toimetaja — Ber Jakobson.

טאלין, 1933, 4^{0}, 8 ז. דרוק ב. בײלינסאן.

ארטיקלען ג. אײזענשטאדט * — „האלט אויף די ק.־אויט.!"

(„...כדי אונזער נאציאנאלער לעבן זאל זיך דערהייבן צו דער מדרגה, וועלכע באדערפט אונזער עקסיסטענץ—מוז אונזער פאלקסלעבן ווערן איבערגעבויט, אומגעשיכטעט מוז ווערן אונזער סאציאלע סטרוקטור אויף יסודות פון פראדוקטיווער ארבעט...

* אײזענשטאדט, גרינארי בן ישראל, געב. אין פינסק 1885, שטודירט אין קיעוו אין קאמערץ־אינסטיטוט (1913 — 1919), נאכדעם זיך באזעצט אין טאלין, גענומען אן נאענטן אנטייל אין געזעל־שאפטלעכן לעבן; אין נאציאנאל־ראט 1919—1920, אין קהלה־ראט 1922, 1923 און פון 1926 (פון גרינדונגסיאר) ווערט ער נאכאנאנד געוויילט אלס פארזיצער פון דער קולטור־פארוואלטונג פון דער יידישער קולטור־אויטאנאמיע.

„...עס איז פאר יעדן איינעם קלאר, אז די אייגנדאלסטע ארגא-
ניזאציאנס-פארם איז די נאציאנאל-קולטורעלע זעלבסטפארוואלטונג!
צו אונזער גרעסטער בושה און חרפה געפינען זיך צווישן אונז
עלעמענטן, וועלכע שטעלן זיך נאך היינט ניט אפ פאר דעם
שענדלעכן, פארטעטרישן טאט און טרעטן ארויס פון דער נא-
ציאנאלער רשימה פון יידישן פאלק!...“) דארפאטער ק.-קורא-
טאריום—„אויפרוף“ צו דער יידישער באפעלקערונג“, ש. ג. (ורין)
—„סטאטיסטישע דאטן“, י. ז. זאהאריע—„וועגן דער אבליגאטא-
רישקייט פון דער יידישער נאכמיטאג-שול“, י. באכמאט—„די
העברעישע גרונטשול אין וואלקי“, ד״ר א. לעווין, י. ראנאווסקי
(ראקווערע), א וועראַרער (גאלדבערג).

42. ביולעטען פון דער יידישער ק.-זעלבסטפאר-וואלטונג אין עסטי.

נר. 2, פעברואר 1936, 8^0, 32 ז. דרוק ב. ביילינסאן.

ארטיקלען פון ש. גורין, ג. אייזענשטאדט, מ. קאלאווסקי,
י. זאנאריע, ווי 14—טעטיקייט פון „ביאליק-פאריין“, פון ז. 16
ביז 27—דין וחשבון פון דער ק.-פארוואלטונג (אויף עסטניש).

43. דער יובל-אלמאנאך פון דער יידישער קול-טור זעלבסטפארוואלטונג אין עסטי.

ארויסגעבער—יידישע קולטור-פארוואלטונג.

רעדאקטאר ש. גורין.

טאלין-עסטי. ה. 3-טן יוני 1936. 36×24, 48 זייטן. יידיש
און עסטניש. דרוק ב. ביילינסאן.

ארטיקלען פון ג. אייזענשטאדט, י. בלומענפעלד, ש. גורין,
ח. רובין (נארווא), ד״ר א לעווין, ד״ר ש. פאליקאווסקי, מ. קא-
לאווסקי, חוץ דעם 67 פארטרעטן, 17 גרופנבילדער, 8 בילדער.

איינצלנע ווערק.

44. ל. ריסענטשיק

די גאלדענע צייט פון נאך דער מלחמה.

קאמעדיע, איינאקטער.

טארטו 1924, 8^0, 32 זייטן, 3000 עקז. דרוק ר. זעלמאנאוויטש.

45. מ. ש. באסעל.

לידער-בוך פון „אקאדעמישן פאריין פאר יידישע געשיכטע
און ליטעראטור“ אין דארפאט. 60 סטודענטן- און פאלקסלידער
אויף יידיש און העברעיש מיט א נאטן-ביילאגע צום זינגען פאר
איין און צוויי שטימען.

צונויפגעשטעלט און באארבעט פון מ. ש. באסעל—לכבוד
דעם 40 יאריקן יובל פון „פאריין“ דעם 24 פעווראל 1924.
ארויסגעגעבן פון ר. זעלמאנאוויטש.

נאטן-ביילאגע — 20 זייטן.

דארפאט 1924. 8^0, 85 זייטן. דארפאטער קהילה-דרוקעריי.

נאטן-ביילאגע געדרוקט ביי

John Paivill's Schrift und Druck in Dorpat.

46. פעליקס ברעשעל

אנימא.

קאפענהאגען, 1926.

דארפאט—עסטלאנד 8^0, 4 + 164 זייטן, 300 עקז. גע-
דרוקט ביי ר. זעלמאנאוויטש.

א סענטימענטאלער ראמאן, וועלכער שפילט זיך אפ אין
סיביריען צווישן א לערער, א יידן פון פראגרעסיווע אנשויאונגען
און א אינטעליגענטקע, א באלעבאטישער טאכטער.

47. ק. יקטאן.

די געשיכטע פון די יידן אין עסטלאנד.

דארפאט, עסטלאנד, 1927.

K. Jokton. Juutide ajalugu Eestis. Tartu. 1927.

דארפאט, עסטי 1927, 8°, 100 זייטן, 500 עקז. געדרוקט ביי ר. זעלמאנאוויטש.

ביבליאגראפיע.

Kuukiri „Eesti Kirjandus", Tartu, № 7
1928, lkg. 411 ff. (P. Ariste).

48. К. ІОКТОНЪ. „Работа" бѣлой арміи Юденича по „еврейскому вопросу".

Готовившійся погром над евреями Петрограда. На основаніи личных переживаній очевидца, участника Сѣв.-Зап. арміи и документальных данных.

Тарту, 1928, 12°. 16 + 4 стр. Тип. Г. Лаакман.

אין דעם ביכל ווערט באשריבן דער קאמף פון די טאלינער כלל-טוער אינזשענער ב. מאקאווסקי, אינזש. א. פיטפיאנסקי (קאנ-סולטאנט באם האנדלס-מיניסטעריום פון צפון-מערב רעגירונג) און קאנד. ג. איזענשטאדט קעגן דער פאגראם-העצע פון דער יודעניטש-ארמיי.

די דאקומענטן, אפן סמך פון וועלכע דאס ביכל איז אויפ-געשריבן, ווי אויך קאפיעס פון די אנטיסעמיטישע פלוגבלעטלעך, געפינען זיך אין דער קאנצעליי פון דער טאלינער קהילה.

(פון יקטן איז אויך פאראן א כתב-יד „די יידישע סטודענטנ-שאפט אין דארפאט" שרייבמאשין; ניט פארענדיקט).

49. NODEL, JANKEL*

Der zusammengesetzte Satz im Neuhebräischen. (Auf Grund der Mischna, der Tosefta und Midraschim) von dr. Jankiel Nodel, 1928.
I. Kauffmann Verlag Frankfurt am Main.
Dorpat, Estland 8°, 64 S. 1100 Ex.,
Druck R. Selmanovitsch.
Bibliogr: Orientalische Literaturzeitung, 32 Iahrg. 1929. S. 556. ff.

50. א שווערע פראבלעם.

רעפעראט, געלייענט אין קאוונע פון הרב ש"ל מאטאווסקי** הרב בדורפט (עסטלאנד) אין אופטראג פון „מוחזקי שבת" קאוונע, תרצ"א, ארויסגעגעבן דורך „מוחזקי שבת", קאוונע. טארטו 1931, 8°, 32 ז., דרוק ר. זעלמאנאוויטש.

---

* דער משה-יעקב נאדל געב. ד. 8-טן סעפטעמבער 1893 אין קרייצבורג (לאטגאליען). ביז צום ניינטן לעבנסיאר גע-לערנט אין חדר, נאכדעם באזוכט די וואלאזשינער ישיבה און בא-קומען סמיכות אויף רבנות. צו זיבצן יאר אנגעקומען אין ווילנער ראבינער-סעמינאר. 1915 זיך באזעצט אין ווילנע, אלס לערער אין „ד"ר עפשטיינס גימנאזיע", צו דער זעלביקער צייט זיך צו-געגרייט צום אביטור, וועלכן ער האט אפגעגעבן 1920. נאכדעם שטודירט אין בערלין פילאלאגיע און אין באזעל פראמאווירט — און באקומען דעם דאקטאר-טיטול. 1926 אנגענומען די שטעל אלס דירעקטאר אין דער יידישער מיטלשול אין טארטו. גלייכ-צייטיק געווען לעקטאר באם טעאלאגישן פאקולטעט פון טארטוער אוניווערסיטעט און לייטער פון סעמינאר אף צוגרייטן לערער פאר די יידישע שולן. פון 1932 איז ער איינגעלאדן אלס דירעקטאר פון דער מיטלשול (עברית) אין ריגע. בשעת א נסיעה קיין רוס-לאנד איז ד"ר נאדל קראנק געווארן און ד. 7-טן פעברואר 1936 געשטארבן אין מאסקווע.

** פארנעמט דעם כסא הרבנות אין טארטו זינט 1925

51. צום יובל פון „ליטעראריש־דראמאטישן פאריין
ח. נ. ביאליק“.

Vastutav toimetaja S. Tamarkin. Väljaandja — „Bjalik“'u Selts.

טאלין, 1933. 4^0 (8 + 44) געדרוקט בײ ב. בײלינסאן, שערבלאט געצײכנט פון לײבא און אפגעדריקט בײ
R. Tohver ja Ko.

ארטיקלען: געשיכטע פון „ביאליק־פארײן“ — א ראבלין, ה. דרוק און ש. טאמארקין. דראמאטישע סעקציע — ה. באנר, ביבליאטעק—י. דובאװסקי. ארכיװ—פ. קאמענעצקי, דער כאר. א חוץ דעם ארטיקלען פון ש. אבעזהויז, נ. אײנשטארט, בעלטשיקאװ, א. בריון (ריגע), װ. גערין (ריגע), ח. לאצקי־בארטאלדי, בער־נארד לינדע, ראזענבערג, א. ד״י. דאס בוך אנטהאלט 40 פארטרעטן און 4 גרופן־בילדער.

52. GENSS, NOSSON

Zur Geschichte der Juden in Eeesti. I

Die Revaler Synagogen in Zusammenhang mit der Geschichte der Juden in Reval. Mit 4 Abbildungen.

טארטו 1933. 8^0. 56 זײטן. 200 עקז. געדרוקט בײ ר. װעלטמאנאװיטש.

ביבליאגראפיע.

Revalsche Zeitung, № 31, 7 Febr. 1934.

Hommikleht № 33, 9 veebr. 1934.

Ajalooline Ajakiri № 3, 28. nov. 1934, 143 זײט,

(ב. ארישטע), פאלקסבלאט, קאונאס, װעכנשלעכע בײלאגע פארן עסטנישן ײדנטום, נר. 8, 1־טן יוני 1934.

53. א בינטל לידער

צום באנקעט פון 50 יאריקן יובל פון „אקאדעמישן פארײן פאר ײדישע געשיכטע און ליטעראטור“. „א מתנה דעם פארײן פון פּיליסטר־נאסט יוליוס גענס“.

טארטו 1934. 16^0. 24 ז. 200 עקז. געדרוקט בײ ר. װעלטמאנאװיטש.

אינהאלט. הקדמה (עצם־יװן פ. אקאד. פארײן). 19 לידער ײדישע און העברעישע.

54. СИМОНИ.* Родъ послѣднiй для рабства... Мысли о еврействѣ. Изданiе типографiи В. Бейлинсонъ. Таллинъ 1935. 8°. 183 זײטן.

1050 עקזעמפלארן, דערפון 200 אין עסטי און 850 אין לעטלאנד.

אויסצוג פון אינהאלט.

„Три еврейства. Первое — до разрушенiя второго храма. Второе — до Герцля; оно знало, чего оно хотѣло. Желая превратить еврейскiй народъ въ „собранiе святыхъ“ оно систематически вытравливало изъ него всѣ героическiя воспоминанiя эпохи перваго еврейства, признавая одинъ видъ пассивнаго героизма, жертвы за вѣру—„Кидушъ Гашемъ“. Третье еврейство — это есть еврейство какъ нацiя. „Единый народъ, единая земля (Палестина), единый языкъ (древне-евр.)“. Собирать пожертвованiя? созывать митинги? требовать сертификатовъ? посы-

* פסעװדאנים—מ. מײערסאן.

лать петиціи Лигѣ Націй?.. Нѣтъ... Евреи должны пойти съ тѣми, кто поможетъ и позволитъ имъ вооружиться.. тогда евреи будутъ представлять собою силу, которую другіе захотятъ имѣть на своей сторонѣ, а не противъ себя. Тогда съ евреями будутъ разговаривать совершенно иначе...

Религія: ...новыя религіозныя свободныя формы съ частичнымъ отказомъ отъ традиціи, но зато болѣе жизненныя. Культура. Спортъ. Языкъ—древнееврейскій. Идишъ является роднымъ языкомъ для многихъ милліоновъ евревъ, на немъ создалась богатая литература, это — языкъ печати и театровъ. Можно не считать идишъ національнымъ языкомъ мірового еврейства, считать его обреченнымъ на постепенное исчезновеніе, какъ это наблюдается въ Америкѣ, но объ игнорированіи его не можетъ быть и рѣчи... Идишъ является однимъ изъ факторовъ самоизоляціи еврейства и поэтому имъ приходится дорожить. Совсѣмъ другое дѣло „идишизмъ", одно изъ уродливыхъ явленій нашего разложенія... Задача третьяго еврейства... созданіе культурнаго цемента, вновь спаивающаго еврейство воедино.

Предстоитъ и уже идетъ борьба, жестокая, настойчивая и упорная. Главной носительницей ея является наша молодежь"...

55. ИВАСК* У. Г.

Еврейская периодическая печать в России. Материалы для истории еврейской журналистики. Выпуск I. Издания на русском языке. Издание и вступительная статья Ю. Б. Генса. Типография В. Бейлинсон, Таллин. 1935, 8° XV + 104 (+ 8). 300 экз.

Согласно решению общества „Друзей Еврейского Научного Института" постановлено полный тираж первого выпуска труда У. Г. Иваска передать „Еврейскому Научному Институту" в Вильне, в ознаменование 10 летия со дня его основания.

אודא איואסק. די יידישע פרעסע אין רוסלאנד. מאטעריאלן צו דער געשיכטע פון דער יידישער זשורנאליסטיק. ערשטער טייל **.

---

* אירא איוואסק — ביבליאגראף און קינסטלער, געב. 1878 ביי ווילאַרי (פוילן). געלעבט פון 1897 ביז 1920 אין מאסקווע. 1920 געקומען קיין עסטלאנד און פארנומען א שטעל אלס ביבליאטעקאר ביי דער אוניווערסיטעטס-ביבליאטעק אין טארטו. געשטארבן 1922. זיין הויפטווערק איז „די פרעסע אין רוסלאנד פון 1703 ביז 1917"—אין דרוק נאך ניט דערשינען.

** דעם צווייטן טייל — די יידישע פרעסע אויף העברעיש. און דעם דריטן טייל—די יידישע פרעסע אויף יידיש האט יוליוס גענס איבערגעגעבן אין פארם פון כתב-ידן דעם וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט אין ווילנע.

ארויסגעגעבענע אין דער רוסישער שפראך. אויסגאבע און
הקדמה פון י. גענס. * דאס בוך טראגט א ציכן פון 500־יאריקן
יובל פינקס עסטישן בוך.
Eesti Raamat 1535—1935.

56. GULKOWITSCH, LAZAR

Die Entwicklung des Begriffs Hasid im Alten Testament. Acta seminarii** litterarum judaearum Ülikooli. Juuditeaduse Seminari toimetused.

---

* יוליוס גענס. ביבליאָפיל און ביבליאָגראף בשייכות
קונסט. פון אים זיינען דערשינען:

Briefe Wilhelm Timm's an seinen Vater (1841—1846). Tartu 1931, 8⁰ XIV+161 (+VI Tafel)

Заметки библиофила. Тарту, 1932, 8.
47 זייטן.

מאנאגראפיעס וועגן קונסט דערשינען אין פארשיידענע
עסטישע צייטשריפטן און אין פארעם פון בראשורן (פון 50 ביז
100 עקז.)

לעקסיקאן פון עסטישע קינסטלער (כתב־יד).

** די קאפעדרע פאר יידישע וויסנשאפט ביים טארטוער
אוניווערסיטעט איז געגרינדעט געווארן דורך דער „געזעלשאפט
צו פארשפרייטן יידישע וויסנשאפט ביי דער אוניווערסיטעט אין
טארטו“. די געזעלשאפט איז אין יאר 1930 געגרינדעט געווארן
דורך יעקב בלומענפעלד. אלס פראפעסאר פאר דער קאפעדרע
איז פון פראפעסארן־ראט אויסגעוויילט געווארן דעם 14־טן פעברואר
1934 פראפעסאר ד״ר ל. גולקאוויטש (פריער פראפ. פון
פילאסאפישן פאקולטעט אין אוניווערסיטעט לייפציג).
די ערשטע פארלעזונג איז פארגעקומען דעם ערשטן מערץ
1934. די יידישע קאפעדרע איז אן אפצווייג פון פילאסאפישן

Universitatis Tartuensis. № 1, Tartu, 1934. Tartu
כתבי הסמינריון למדע יהודי על יד המכללה אשר בטארטו.

Acta et commentationes Universitatis Tartuensis (Dorpatensis) B. XXXII. 4. Mattiesens Buchdruckerei, Ant. Ges., Tartu 1934, 8⁰, 38 S., 300 Ex.

פאקולטעט. דאס שטודיום געדויערט אכט סעמעסטער. ביים ענ־
דיקן באקומט מען דעם טיטל „מאגיסטער“ און „דאקטאר פיל.“
דער סעמינאר ביי דער קאפעדרע עקזיסטירט פון
הארבסט 1934. די סעמינאר־ביבליאטעק ציילט אן ערך
טויזנט ביכער.

וועגן דער קאפעדרע זע:
57. הוצאות תקנות של הלימודים על הקתדרה האוניבר.

58. Aufruf an das allweltliche Judentum. Hrsgb. v. der „Gesellschaft zur Förderung der jüdischen Wissenschaft“ bei der Universität zu Tartu“.
2 זייטן. 1933

59. Programm der Professur der jüd. Wissenschaft bei der philosophischen Fakultät der Universität zu Tartu. Hrsgb. v. der „Ges zur Förd. d. jüd. Wissenschaft bei d. Univ. zu Tartu“
4 זייטן. 1933

60. BARKAN, GEORG

Maimonides arstiteadlasena.

Ettekanne, peetud 30 III 1935 Tartu ülikooli aulas Maimonides'e 800. sünnipäeva puhul korraldatud aktusel.

(Tartu ülikooli farmakoloogia-instituudist. Juhataja—prof. G. Barkan). Eesti Arst № 8, 1935, 2 augustil, lkg. 634—643.

Deutsches Referat. Der Mediziner Maimonides. (Vortrag am 30. III 1935 bei der, anlässlich der 800. Wiederkehr von Maimonides Geburtstag, in der Aula d. Univ. Tartu veranstalteten Feier).

Eesti Arst № 8, 1935, S. 643 u. 644.

61. GULKOWITSCH, LAZAR

Das Wesen der Maimonideischen Lehre, 3.

Acta Sem. litter. judaearum Univ. Tartuensis.

Acta et Comment. Univ. Tart. (Dorpatensis). B. XXXVII. 2. K. Mattiesens Buchdr. Akt. Ges., Tartu 1935, 8°, 97 S.

62. GULKOWITSCH, LAZAR

a. Maimonides'e elu ja töö mõistmiseks.

(Tema 800. sünnipäeva puhul). Tartu Ülikooli juuditeaduse-seminarist. Juhataja — dr. med. et phil. prof. L. Gulkowitsch) Eraldine äratõmme ajakirjast „Eesti Arst“ № 8, 1935. Mitte müügiks. Autorilt.

b. deutsches Referat: Zum Verständnis von Leben und Werk des Maimonides. E K.-Ü. „Postimehe“ trükk. Tartu 1935, 8°, 16 S. (618—633).

מעדיצינישער טייל פון פארטראג געהאלטן צום פייערלעכן
אקט אין אולא פון אוניווערסיטעט דעם 30־טן מערץ 1935.

63. GULKOWITSCH, LAZAR

Rationale und mystische Elemente in der jüdischen Lehre. Tartu 1935.

Tartu ülikooli Juuditeaduse Seminari ettekanded Scholae Seminarii litterarum judaearum Universitatis Tartuensis. Acta et Commentationes Univ. Tart. (Dorpatensis) B. XXXVII, 3. - K. Mattiesens Buchdr., Ant. Ges. Tartu 1935, 8°, 24 S, 300 Ex.

Bibliograhie. „Orientalische Literaturzeitung“ 1935, № 10, S. 658. „...rationale u. mystische Elemente in der jüdischen Lehre,.. von den Anfängen bis zur Gegenwart u. gibt so ein Programm einer Geschichte des Judentums“. R. H (Prof. dr. Richard Hartmann, ord. in Göttingen).

„Zeitschrift f. die alttestamentliche Wissenschaft u. die Kunde des nachbiblischen Judentums. Hrsg. v. Prof. dr. Johannes Hempel 1935, B. 12. S. 207: „...betont das Einmünden in die Ethik, als die charakteristische Wendung sowohl der rationalen — im „mosaischen System“ allein herrschenden — als der mit ihnen stets verbundenen „weltentrückten“ Elemente des jüdischen Denkens, ein Einmünden, durch das der Ethik ihre letzten metaphysischen Voraussetzungen gewahrt bleiben...“

„Libanon“. Budapest, 1936 (Heft: Jul.-Aug.) S. 170 G. M. J. (Grozinger).

Prof. dr. E. Tennmann: „Ekstaas ja müstika“, lk. 124.

64. GULKOWITSCH, LAZAR

Die Bildung des Begriffes Hasid.

I. Der Begriff Hasid in der Gattung der Ma'asijjōt. 1. Hasid und Wunder.

Tartu Ülikooli Juuditead. Sem. toimetused.

Acta sem. litter. judaearum. Univ. Tart. 2.

Acta et Comment. Univ. Tartuensis B. XXXVII.6. K. Mattiesens Buchdr. Act. Ges. Tartu 1935, 8°, 104 S., 200 Ex.

Bibliogr.: Beiblatt des „Danziger Echo" № 52, 1935, 23 Dez., Montag, S. 5.

Monatsschrift f. Gesch. u. Wissensch. des Judentums 1936. H. III, S. 137 - 141 (Prof. Bern. Heller, Budapest).

65. GULKOWITSCH, LAZAR

Zur Grundlegung einer begriffsgeschichtlichen Methode in der Sprachwissenschaft.

Tartu Ülikooli Juuditeadluse Seminari toimetused 5.

Acta et Comment. Univ. Tartuensis (Dorpatensis) B. XVI. 1. K. Mattiesens Buchdruckerei Akt. Ges.

Tartu 1937, 8°, 298 S.

66. זשורנאל פון ספארט־פאריין „מכבי"

דארפאט. רעדאקטאר מ. ל. קריסקאל. רעדאקציאנס־מיטגלידער: יוסף אוזיאנסקי, אבר. קראפמאן, יהודה יאקאבסאן. ארויסגעבער: ספארט־פאריין „מכבי", דארפאט. יארגאנג 1.

דארפאט דעם 25 אפריל 1924. נר. 1. אדרעס פון רעדאקציע — Lao 13. שערבלאט געדרוקט. דער טעקסט העקטאגראפירט. דארפאט 1924. 8°. 16 זייטן.

צווישן די ארטיקלען — די געשיכטע פון דער יידישער ספארט־באוועגונג אין דארפאט.

67. אפרעכנונג פון רעוועלער יידישן ספארט־פאריין „מכבי" פארן יאר 1928. טאלין 1929. קל. 8°. 10 זייטן. דרוק ב. ביילינסאן.

68. מכבי צום 15 יאריקן יובל

ארויסגעבער—טאלינער יידישער ספארט־פאריין „מכבי" רעדאקטאר—יוסף מארקאוויטש. רעדאקציע־סעקרעטאר: — דוד שאגאל. הילף: טאטיאנא מארקאוויטש.

טאלין 1935, 4°. 64 זייטן. 500 עקז. דרוק—ב. ביילינסאן. (טעקסט—יידיש און העברעיש).

ארטיקלען פון יוסף אוזיאנסקי, אוטעכין, ג. אייזענשטארט, גערטא באדער, בארים בעלטשיקאוו, ש. גורין, ד"ר ק. ווינארסקי, ש. טאטארקין, ד"ר ק. פ. יאקאבאווין, ד"ר ד. יאקאבסאן, אדוו. ב. לעווין, וו. לעווינאוויטש, ב. לעפיק, ל. מארקאוויטש, הי מיערטאל, לארד מעלטשעט, א. מעללער, א. קלומבערג, ל. עפשטיין, א. קרופמאן, ראזעסמע, אברהם רוקשין, דוד שאגאל, מ. שטיין.

35 פארטרעטן און 45 גרופן־בילדער.

69. מכבי־צייטונג

איינמאליקע אויסגאבע. מיטוואך דעם 16 סעפטעמבער 1936, ערב ראש השנה התרצ"ז. 4°. 10 ז.

„Libris" trükk, Tallinn, Narva maantee 15.

ארטיקלען פון: ד"ר אליהו סגל, ה. העלערמאן, דיר. ש. גורין, ד"ר ג. מירוויין א"א. 4 גרופן־בילדער פון מכבי.

מכבי־בראניק

נאוועמבער 1936. דרוק „Libris" 4°. 4 ז.

69-a מכבי־בראניק

יאנואר 1937.

Tallinna Juudi Spordiselts „Makkabi",
„Libris" trk., Tallinn, Narva m. 15,

נר. 2. 8°. 5 ז. טעקסט, 2 גרופנבילדער, 1 פארטרעט.

69-b דאס זעלביקע

מערץ. 1937. 10 ז. 5 גרופנבילדער.

69-c. דאס זעלביקע

מאי, 1937. 2 ז. 4־טע אויסגאבע 5 בילדער.

70. סטאטיסטיק פון דער יידישער באפעלקערונג אין עסטי.

באארבעט פון דירעקטאר פון טאלינער יידישער גימנאזיע ש. גורין. טאלין 1936, 8°, 124 + XLIX זייטן.

דרוק ב. ביילינסאן.

פון הקדמה. „...אדאנק דער יידישער קולטור-פארוואלטונג און דעם טאלינער קהילה-ראט, וועלכע האבן גענומען אויף זיך די פינאנסירונג פון דער ארבעט, איז מעגלעך געווארן די דאזיקע וויכטיקע אויפגאבע צו פארווירקלעכן. עס איז אויסגעוויילט געווארן א קאמיטעט, וועלכער האט דורכגעפירט די ציילונג פון דער יידישער באפעלקערונג אין גאנצן לאנד (ד. 24-טן מערץ 1935)..."

פון אינהאלט: צאל פון דער יידישער באפעלקערונג, עקאנאמישער מצב, בילדונג, דירות-פארהעלטענישן, וואלן און מיליטער-דינסט, סאציאלע פארזארגונג, קאאפעראטיוו-באנק, רשימה און אדרעסן פון אלע יידן אין עסטי.

70-a שליפשטיין, ישראל

דעזערטירן פון רעזערוו (וועגן געמישטע חתונות אין עסטלאנד).

טאלין 1937, 8°, 26 זייטן + XIV (די ביאגראפיע פון מחבר אויפגעשריבן פון זיין טאכטער אין רוסיש). 300 עקז.

סטודענטן־קאסע*

71. Уставъ Юрьевской Еврейской Студенческой кассы
Юрьевъ 1907 г., 8°, 12 стр. Тип. Эд. Бергмана.

72. Отчетъ Юрьевской Еврейской Студенческой Кассы
за 1907/8 академическій годъ.
Юрьевъ 4°, 4 стр. Тип. Эд. Бергмана.

То же за 1908—9 академическій годъ.

То же („юбилейный — XXXV“) отъ 5. X. 1909 —5. IV 1910 г.

То же отъ 5 IV 1910 до 23 IV. 1911 г.

То же отъ 27 II 1912 до 4 X 1912 г. (Лѣвочная 9)

То же съ 4 X 1912 до 16 III 1913 г.
„ „ отъ 16 III 1913 до 30 IX 1913 г.
„ „ „ 1 X 1913 до 22 II 1914 г.
„ „ съ 23 II 1914 до 11 X 1914 г.
„ „ („Юбилейный“ XL“) отъ 12 X 1914 до 28 II 1915 г. Тип Я. Мялло 4°, 4 стр.

---

*די יידישע סטודענטנקאסע אין טארטו איז געגרינדעט דעם 4-טן דעצעמבער 1874. איינער פון די הויפטגרינדער איז יצחק פייערמאן. איר אויפגאבע איז צו שטיצן די אומבאמיטלטע סטודענטן מיט לאנגפריסטיקע הלוואות. די הכנסות פון די קאסע שטעלן זיך צונויף פון מיטגלידסאפצאלונגען, איינטן און צוריקגעקערטע חובות. די קאסע ווערט פארוואלטעט דורך א יערלעך געוויילטער אבטעקעפיקטער סטודענטישער פארוואלטונג.

То же отъ 1 III 1915 до 31 X 1915 г. Тип. Я. Мялло.

" " " 1 X 1915 " 18 II 1916 " " "

" " " 18 II до 15 X 1916 г. Тип. К. Сеетъ — Г. Рохтъ.

" " " 15 X 1916 до 25 II 1917 г. "

73. Юрьевская еврейская студенческая касса. Опросный листъ. Анкета для обслѣдованія Юрьевскаго еврейскаго студенчества.

Печатать разрѣшаю. Ректоръ Пустораслевъ. 12 марта 1916 г. Дозв. военною цензурою.

Юрьевъ 1916, 4°, 4 стр., тип. К. Сеетъ — Г. Рохтъ.

באריכט פון יער דארפּאטער יידישער שטודענטן-קאסע פון 1 זמן 1920 ביז II זמן 1926 (יידיש).

Tartu Juudi soost Üliõpilaste Kassa.

Tartu, Eesti, Karlova tän., 24, 1920, 4°, 12 lk., trükk — R. Selmanovitsch.

באריכט פון דער דארפּאטער יידישער סטודענטן-קאסע פארן יאר 1927 (יידיש און דייטש).

מארטש 1928, 8°, 8 זייטן, דרוק ר. זעלמאנאוויטש.

דאס זעלביקע פארן יאר 1928

קארפּאראציע „לימוויא״ *

74. Ihrem ersten, lieben Philister Dr. Albert Berkowitz zum Hochzeitsfeste gewidmet von den Mitgliedern des lit.-mus. Vereins zu Dorpat. 1885. Fecit Isidorus Markovitzius. Gedruckt bei Mattiesen in Dorpat. gr. 8°, 1 S. Text. Дозволено цензурою, 27 декабря 1884 года.

75. Litterärisch-Musikalischer Verein zu Iuriew (Dorpat) (Peterburger Str. 59). Rechenschaftsbericht pro Semester II 1903. Дозволено цензурою — Юрьевъ 13 мая 1904 г. Druck v. H. Laakmann's Buch- und Steindruckerei. Jurjew 1904. 8°, 4 S.

76. Literärisch-Musikalischer Verein. Dorpat im November 1907. „Sehr geehrter Herr Philister" (Wendung). Druckerei H. Laakmann. 2 S.

---

* די קארפּאראציע „לימוויא״ האט זיך קאנסטרויִרט אין יאר 1922 פון די פריערדיקע „ליטעראריש-מוזיקאלישן (1883—1907) און „וויסנשאפטלעכן״ (1884—1907) פאריינען, וועלכע שטאמען פון נעגרינדעטן אין יאר 1881 „געזעלינן קרייז״ און האבן זיך פאראייניקט אין יאר 1907. אין די דערמאנטע פאריינען זיינען איינגעטראטן על פי רוב יידישע סטודענטן, וועלכע שטאמען פון באלטיקום. די פאריינען האבן מיט זיך פארגעשטעלט געשלאסענע חברישע ארגאניזאציעס מיט דער דייטשער אומגאנגס-שפראך. אין יאר 1925 האט „לימוויא״ באקומען פארבן (בלא, חיים, גאלד) און פון א „פארבאנד יידישע סטודענטן״ געווארן א „קארפּאראציע״.

זי פאראייניקט סטודענטן פון פארשיידענע ריכטונגען. די קארפּאראציע ציילט איצט 15 מיטגלידער. זי האט 300 פיליסטער. די ביבליאטעק אנהאלט 3000 ביכער.

77. Wissenschaftlicher Verein f(ür) G(eschichte) u(nd) L(iteratur). Dorpat im November 1907. „Sehr geehter Herr Philister" (Wendung). Druck H. Laakmann. 2 S.

78. Literärisch-Musikalischer Verein und Wissenschaftlicher Verein. (Rathaus Str. 10). Rechenschaftsbericht pro Semester II--1908. Jubiläums—Semester 1883—1908. Dorpat 1910, 8⁰, 16 S. Gedruckt bei Ed. Bergmann. Dorpat, 8⁰, 16 S.

79. Literärisch Musikalischer Verein vereinigt am 21 X 1908 m. d. Wissenschaftlichen Verein f. G. u. L. Auszug aus den neuen Kassa! Statuten. 12⁰ 2 S.

80. Der C! der Corp! Limuvia! Dorpatensis gibt sich hierdurch die Ehre... zu der am 31 okt. 1925 stattfindenden Feier des 42 jährigen Stiftungstages einzuladen... (Gartenstr. 5). Typ. n. ang., 12⁰, 4 S.

80 a. Idem... zur Feier des 43 j. Stiftungstages.

81. Corp! Limuvia ehem. Literärisch-Musikalisch-Wissenschaftlicher Verein, Tartu — Dorpat. Rechenschaftsbericht pro Sem. I 1926 bis I 1928. Rechenschaftsbericht des Philister-Verbandes—Riga pro 1 Okt. 1925 bis 1 Okt. 1928. Tartu im Oktober 1928. Dorpat 1928. Estland 8⁰, 24 S., 300 Ex.
Druck R. Selmanovitsch.

אינהאלט: רשימה פון אלע מיטגלידער, רעפעראטן, אדרעסן, דין וחשבון פון דער קאסע און ביבליאטעק.

82. Corp! Limuvia.
Rechenschaftsbericht pro Sem. II 1922—I 1925 und Philister-Verbandes „Riga pro 13 III 1925 — 1. X 1925. Tartu im April 1926. 8⁰, 20 S.
Druck R. Selmanovitsch.

83. קבץ שירים של קרפ. לימוויא ליובל 45.

נאסף על ידי פסח צנציפור, לים! שטוד. עקנ.; ציורים מבוריס גרינסון לים! שטוד. עקנ. טרטו 3 XI 1928.
דארפאט 1928, 12⁰. 40 זייטן מיט יידישע און העברעישע לידער, 100 ז. מיט עסטנישע און דייטשע לידער. דרוק ר. זעלמאנאוויטש. 500 עקז.

Limuwen Liederbuch zum 54 Stiftungstage der Corp! Limuvia gesammelt von Paul Zenziper, Lim. Stud. oec.; Zeichnungen von Boris Grinson, Lim.! Stud. oec. Dorpat, d. 3 XI 1928.

84. Taffellied zum 45. Stiftungstage der Limuvia. 9 vierzeilige Versen. Ph! I(eannot) R.(eimann) fec.
דארפאט 1928, 1 ז., 500 עקז. דרוק ר. זעלמאנאוויטש.

85. Farbenlied.
Gedicht von Frau Klara Hirschberg-Press. Musik von Paul Zenziper. Limuvus. 5 vierzeilige Versen mit Refrain zu 8 Zeilen.
דארפאט 1928, 1 ז., 300 עקז. דרוק ר. זעלמאנאוויטש.

*

86. Corp! Limuvia
Rechenschaftsbericht. Tartu im Oktober 1933. Tartus 8⁰, 36 lkg. 300 eks. R. Selmanovitschi trükk.

באריכט וועגן דער מעטיקייט פון דער קארפ! ליטוויא און די פיל. פארבאנדן און עסטי און ריגא פאר די צייט פון צווייטן זמן 1928 ביזן ערשטן זמן 1933 איינשליסלעך (דייטש).

87. Corp! Limuvia
„50 Jahre sind entschwunden...“ Gedichtet von ph. I.(eannot) R.(eimann), fec. 4 Nov. 1933. Melodie: Studio auf eine Reis. 9 vierzeilige Versen. Tartu, Riia 6, 1933. Druck: O.—ü. „Ilutrükk“.

„אקאדעמישער פאריין פאר יידישע געשיכטע און ליטעראטור“.

88. Академическій ферейнъ для изученія еврейской исторіи и литературы*

Отчетъ за 1904 годъ. Юрьевъ 1905 г., 8⁰, Тип. Г. Лаакманъ. 4 זייטן.

Адресъ ферейна: Жуковская 12.

89. Академическое общество для изуч. евр. исторіи и литературы.

Отчетъ за первый семестръ 1909 года. Юрьевъ 1909 г. 4⁰, 6 זייטן. Тип. Бергманъ.

* דער אקאדעמישער פאריין פאר יידישע געשיכטע און ליטעראטור האט זיך געגרינדעט אין יאר 1884 און האט ארום זיך פאראייניקט די יידישע סטודענטן פון רוסלאנד און די „יידישע“ שטעט. די אמטאנגנשפראך איז געווען—רוסיש; פון 1920—יידיש. דער פאריין האט געטראגן מער א כאראקטער פון א קלוב. און דער צייט פון וועלט-מלחמה האט ער געציילט ביז 70 מיט-גלידער. צאל פון די פיליסטער איבער 400. די ביבליאטעק אנטהאלט אן ערך 2000 ביכער (באזונדערס ווערטפול איז די אפטיילונג יודאיקא און דייטשער שפראך).

90. Акад. ферейнъ для изуч. евр. ист. и литер. Отчетъ за 1912 годъ. Юрьевъ 1912 г., 4⁰, Тип. К. Сеета. 4 זייטן.

91. Акад. ферейнъ для изуч. евр. ист. и литер. „Уважаемый филистръ...“ (א וויענדונג).
Юрьевъ, декабрь 1913. 6 זייטן. Тип. К. Сеета.

92. Акад. ферейнъ для изуч. евр. ист. и литер. Отчетъ за 1914 г. Юрьевъ 1914, 4⁰, 4 זייטן. Тип. К. Сеетъ—Г. Рохтъ.

93. ראט ועלביקע פאר 1915.

94. אקאדעמישער פאריין פאר יידישע געשיכטע און ליטעראטור. דארפאט. באריכט פאר 1922—1923.
דארפאט 1923. ⁰4, 6 זייטן. דארפאטער קהילה דרוקערי.

ש. באסעל. לידער בוך. וע נר. 5

95. אפרעכנונג פארן יאר 1925.
דארפאט. ⁰4, 4 זייטן. געדרוקט ביי ר. ועלטמאנאוויטש.

96. ראט ועלביקע פאר 1926.

97. ווער חשובער פיליסטער און חבר! (א ווענדונג פון אקאדעמישער פאריין פאר יידישע געש. און ליט. דארפאט. פעברואר 1931.
טארטו 1931. ⁰4, 2 ז. טעקסט. דרוק ר. ועלטמאנאוויטש.

98. קאטאלאג פון דער אויסשטעלונג „די יידישע קונסט אין דרוק און בילד“.

אינגעארדנט בשייכות מיטן 50 יאריקן יובל פון „אקאר. פאריין פאר יידישע געשיכטע און ליט.“ דעם 23-טן און 25-טן פעוראל 1934, גרויסער מארק נר 15. (ארגאניזירט פון יוליוס גענס). טארטו 1934, 16°, 16 זייטן, 5 ביל־ער. 200 עקז. אויף דער לעצטער זייט אויף עסטניש:
„Juudi kunst trükis ja pildis“.

דרוק ר. זעלמאנאוויטש.

א בינטל לידער. זע נר. 53.

אינסטיטוציעס

99. Уставъ Кружка студентовъ евреевъ „Unitas“ при Юрьевскомъ Ветеринарномъ Институтѣ. Юрьевъ (1913) 12°, 6 стр.

100. Уставъ частнаго двухкласснаго училища III разряда съ приготовительнымъ классомъ... съ преподаванiемъ на русскомъ языкѣ, открываемаго въ гор. Ревелѣ, Ревельскимъ Еврейскимъ Духовнымъ Правленiемъ (1910?).

Таллинъ 16°, 16 стр. Печатано въ типо-литографiи Авг. Куллаеъ.

101. Уставъ Хозяйственнаго Правленiя Ревельской Еврейской Молельни. 1916, 16°, 4 стр. (Тип. не указ.)

(Раввин И. Б. Вольф).

102. Отчетъ Синагогальнаго Правленiя Ревельской Еврейской Общины съ 1-го января 1917 г.

по 15-ое декабря 1918 г. Ревель 8°, 24 стр., печатано въ типографiи Г. Калла.

(ראש הקהל נ. מארקאוויטש).

103. בירושעם פון דעם רעוואלער יידישן געמיינדע-ראט אף 1922 יאהר. (טיפ. ביילינסאן). 4°, 1 זייט טעקסט (יידיש און רוסיש).

104. דאס זעלביקע פאר 1923.

105. דעקלאל, דעם 14 מאי 1924 יאר. צירקוליאריש. טאלין. 8°, 8 זייטן. דרוק ב. ביילינסאן. (יידיש און רוסיש. א ווענדונג צו אלע געמיינדע-מיטגלידער. אונטערגעחתמעט פון ראש הקהל ב. מאקאווסקי)

106. באריכט פון רעוואלע קהלה-ראט פון 19-טן מערץ 1927 י. ביז 1-טן יאנואר 1929. (טיפ ביילינסאן). 8°, 6 זייטן (יידיש און עסטניש).

Tallinna Juudi Koguduse Nõukogu Aruanne.

(ראש הקהל ה. מארקאוויטש).

107. דאס זעלביקע פון 1-טן יאנואר 1929 ביז 1-טן יאנואר 1930. 4°, 1 ז. טעקסט.

108. טאלינער יידישער געמיינדע-ראט. באריכט פארן יאר 1935. 8°, 8 זייטן.

109. Уставъ Еврейскаго Благотворительнаго Общества въ гор. Ревелѣ. 1910 г.
Ревель 1910, 16°, 8 стр. Тип. Кейлеръ и Сынъ.

110. Отчетъ о дѣятельности Еврейскаго Благотворительнаго Общества въ г. Ревелѣ со дня его

основанія — 21-го марта 1910 г. по 1-ое сентября 1910 г. Ревель, 16°, 8 стр. Типо-литографія Авг. Куллапъ.

(אינהאלט—א רשימה פון די מיטגלידער).

דאס זעלביקע

...съ 1-го марта 1912 года по 1-ое марта 1914 г.

Ревель 1914, 16°, 12 стр. Типографія Цвѣтковъ и Китцель.

111. Отчетъ Еврейскаго Благотворительнаго Общества въ гор. Ревелѣ за 1916 годъ. VII-ой годъ. Ревель, 1916, 8°, 12 стр., тип. Цвѣтковъ и Китцель, Морская № 36.

112. Финансовый отчет Ревельского Еврейского Благотворительного Общества Цдоко-Гдойло за 1927 г.

פינאנציעלער דין וחשבון פון רעװעלער ידישער װאהלטעטיגקייטס-פארײן צדקה-גדולה פאר דעם 1927 יאר (טיפ. ביילינסאן). 8°, 8 זײטן. (ידיש און רוסיש).

113. דאס זעלביקע פאר 1928 און 1929

דאס זעלביקע פאר 1931 (ידיש און רוסיש).

דערשײנט יערלעך.

114. Уставъ Ревельскаго еврейскаго купеческаго общества.

Tallinna Juudi Kaupmeeste Selts (Reg. nr. 1029. 17 april, 1926—Riigi Teataja lisa 1926, lk. 114?)

תקנות פון דער רעװעלער ידישער סוחרים-געזעלשאפט.

טאלין, 1930, 16°, 12 ז. (דרוק ב. ביילינסאן).

115. Отчетъ — Правленія Еврейскаго Молельнаго Общества въ городѣ Юрьевѣ Лифляндской губ., — до 30 сентября 1900 года.

Ревель 1901, 16°, 16 стр. тип. К. Маттисена.

116. דאס זעלביקע.

...отъ 1 октября 1901 по 31 августа 1902 года.

Юрьевъ 1903, 16°, 16 стр. Тип. К. Маттисена.

117. Отчетъ Хозяйственнаго Правленія Еврейскаго Молельнаго Общества въ г. Юрьевѣ Лифл. губ. Отъ 1 сентября 1904 г. по 31 августа 1905 года. VI годъ. Юрьевъ 1907, 16°, 16 стр. Тип. Эд. Бергманъ, Рыцарская 17.

118. דאס זעלביקע פאר 1905. 18 זײטן.

119. דאס זעלביקע פאר 1907.

120. Уставъ Юрьевскаго Еврейскаго Благотворительнаго Общества въ гор. Юрьевѣ, Лифл. губ. (1907 г.) Юрьевъ. 16°, 8 стр., тип. К. Сеета.

121. Юрьевское Еврейское Благотворительное Общество. Отчетъ за 1915 годъ. Юрьевъ, 1919, 4°, 4 стр. Тип. Я. Мялло.

Дозволено военною цензурою — Юрьевъ, 20 іюня 1916 г.

122. חג יובל העשרים של הקרן הקימת לישראל תרס״ב תרפ״ב. צװאנציקיאריגער יובילעאום-פעסט פון דעם ידישן נאציאנאלפאנד.

Kahekümne aastane Juudi Rahvuse fondi jubileum.

דארפאט 1922, 8°, 8 זײטן. דארפאטער קהלה-דרוקעריי.

123. דין וחשבון פון דער קרן קימת צענטראלע פאר עסטי.
1 אפריל 1923—1 מאי 1925.
דארפאט, 12°, 4 זייטן. דארפאטער קהילה־דרוקעריי.

124. דין וחשבון מקרן־קימת לישראל (יידישער נאציאנאל־פאנד) באסטיה. לשנת תרפ"ה (1925).
דארפארט, 12°, 29 זייטן. (דרוק ב. ביילינסאן).

125. באריכט פון אונט דעם 31 דעצעמבער 1925 (שול־פארוואלטונג)
דארפאט 1926, 8°, 4 זייטן דרוק ה. וועלמאנאוויטש.

126. לינת־הצדק דארפאט
באריכט פארן יאר 1925.
טארטו 1926, פעברואל 8°, 4 זייטן, (דרוק ה. וועלמאנאוויטש)

127. דאס זעלביקע פאר 1926.

128. דין וחשבון—פון דעם בויפאנד ביים דארפאטער קהילה־ראט—ביז דעם 1 מאי 1926
דארפאט 1926, 4°, 1 זייט טעקסט. (דרוק ה. וועלמאנאוויטש).

129. יאר־באריכט פון רעוועלער יידישער קאאפעראטיוו־באנק פארן 1926 יאר.

טאלין 1927, 8°, 8 זייטן, 400 עקז. דרוק ב. ביילינסאן (יידיש און דייטש)

130. דאס זעלביקע פאר 1927. 12 זייטן (יידיש, עסטניש, דייטש; די איינלאדונג צו דער אלגעמיינער פארזאמלונג איז גע־דרוקט אויף יידיש און רוסיש).

131. רעוועלער יידישער קאאפעראטיוו באנק, רעוועל־טאללין. באריכט פארן יאר 1928 (7־טער געשעפטס־יאר).
טאלין 1929, 8°, 12 ז. (דרוק ב. ביילינסאן), (יידיש און דייטש).

132. דאס זעלביקע פאר 1929.

133. Revaler jüdische Kooperativ bank. Geschäftsbericht für das Jahr 1930 (9-tes G.—jahr).
טאלין 1931, 8°, 8 ז. דרוק ב. ביילינסאן. (דייטש).

134. דאס זעלביקע פאר 1931 און 1932 (יידיש).

135. Tallinna Juudi Ühisbank, Tallinn. 1933 a. Aruanne. (12 tegevusasta).
טאלין, 1934, 8°, 8 ז. דרוק ב. ביילינסאן (עסטניש.).

136. דאס זעלביקע פאר 1934 און 1935 (יידיש און עסטניש).

137. הקנית פון דארפאטער אידישן קאאפעראטיוו באנק, דארפאט 1925 (טארטו 1926), 1°, 24 זייטן, דרוק ה. וועלמאנאוויטש.

138. דאס זעלביקע, דארפאט 1933, טארטו 1934, 16°, 58 זייטן, דרוק ה. וועלמאנאוויטש.

139. דארפאטער אידישער קאאפעראטיוו באנק.
אפרעכנונג פארן יאר 1923 (צווייטער געשעפטס יאר).
טארטו 1924, 8°, 8 זייטן, (יידיש). קהילה־דרוקעריי.

140. דאס זעלביקע פאר 1925, 1926, 1927 (יידיש און עסטניש), דרוק ה. וועלמאנאוויטש.

141. דאס זעלביקע פאר 1928 (יידיש, עסטניש און דייטש).

142. דאס זעלביקע פאר 1929, 1930, 1931 (יידיש), 1932, 1933, 1934 און 1935—עסטניש.

שילער־אויסגאבעס

143. אונזער יונגנט

אויגוסט 1923. אויסגאבע פונם ארגאניזאציאנס־ביוראָ פון דער אלעסטלענדישער יידישער יוגנט־קאנפערענץ „התחיה“. (העקטאגראפירט) דארפאט. 8°, 24 זייטן.

144. דער ערשטער שריט

נר. 1. 1924. ארויסגעגעבן צום יובל־יאר 1923—1924 פון דארפאטער יוגנט ארגאניזאציע „השבר“. (העקטאגראפירט). 8°, 16 ז. „אונזער ציל... איז צו זוכן און אנטפלעקן די פארבארגענע כוחות וועלכע ליגן אין אונזער יוגנט...“

נר. 2. נאוועמבער. 1924. 19 זייטן. רעדאקטאר מ. אבראם.

145. Школьный Вестник

№ 1, 1-го октября 1925 г. Издатель: ученики Ревельской Еврейской Гимназии. 8°, 14 + 4 стр.
(ראטאטאר)

№ 2, 15-го октября 1925 г. Редактор — Б. Кломпус. Издатель — Школьный Клуб. Отв. ред. — дир. С. Я. Гуранъ. Ревель 8°. 26 — 1 стр.

№ 3, 15-го ноября 1925 г. Орган ученического клуба при Таллинской еврейской гимназии. 8°, 26 + 4 стр.

№ 4, 13-го декабря 1925 г. Таллин 8°, 30 + 4 стр.

№ 1, второй год издания, 20-го ноября 1926 г.

(אנטהאלט די הקנות פון שילער־קלוב. אלע נומערן דערשינען אויף רוסיש; ראטאטאר).

146. השמר

נר. 1. ערשטער יארגאנג. אדר תרפ"ה (1925) 4°, 8 ז. (העקטאגראפירט. ארויסגעגעבן פון „השמר־הצעיר“, דארפאט. עסטלאנד. פאראנטווארטלעכער רעדאקטאר — א. קראפמאן, רעדאקטארן: בולקין, ב׳ מארין. אדרעס פון רעדאקציע: טייכשטר. 28. הוספה צו דער צייטשריפט „השמר“ — „טרומפלדור“ 4°, 4 זייטן.

ציל. „פארשפרייטן דעם צופים געדאנק צווישן די דארפאטער יוגנט...“

147. אמונה

נר 1. 10 יאנואר 1933. 4°, 16 ז. (העקטאגראפירט). עתון ציוני לנער. יוצא לאור ע"י „אמונה“ טרטו. דירעקטאר — יעקב לוויטין.

ארטיקלען פון יעקב לוויטין, ל. קלינסבערג, מ. סטאלענסקי, רפאל בס. (יידיש און העברעיש).

148. אונזער שול

נר. 1. 1 מערץ 1934. טאלין 4°, 14 בלעטער (ראטאטאר), זשורנאל ערשיינט איינמאל אין חדש. פארשפרייטונג און פארקויף נאר אין די שולן. אדרעס פון רעדאקציע — טאלין, קארו 16. פאראנטווארטלעכער רעדאקטאר — דירעקטאר ש. גורין. רעדאקציע: שילער ב. כהן, א. לערנמאן, ש. עפשטיין, אמירין, סלעטשק.

דערציילונגען, לידער אין יידיש און העברעיש.

ציל פון זשורנאל: „...פאראייניקן אלע שילער פון עסטלאנד סי פון יידישע שולן, סי פון די — וואס באזוכן נים יידישע שולן, בילדן א קאנטאקט צווישן די יוגנט... וועקן דעם חוש פון ישאפן עפעס אליין און אנטוויקלען א געשמאק צו ליטעראטור...“

עלעגנהיים — פערזן:

149. פראלאג* צום קינדערפעסט אב פורים-אבענד אין רעוואל דען 11-טן מערץ 1910.
(יידיש מיט לאטיינישע אותיות). 2 זייטן, 12^{0}.
Печатано въ типо-литографіи Авг. Куллапъ. Ревель.

150. Прологъ, читанный на еврейскомъ вечерѣ въ залѣ гильдіи Св. Канута 25-го февраля 1917 года. Ревель, Морская, 86. Соч.: Ревекка Максимовна Фейнштейнъ, урожд. Лопатникова. 8^{0}, 4 + 4 стр. Типогр. Цвѣтковъ и Китцель.

פון די פראגראמען און פלינגבלעטער דערמאן איך דא בלויז פאלגנדיקס:

151. קאטאלאג פון דער אויסשטעלונג „אן איבערבליק פון דער יידישער קונסט“ ארגאניזירט פון ווילים נעיס. דארפאט 1924 (פעברואר), 16^{0}, דרוק ר. זעלמאנאוויטש.

152. קול קורא. געזעצט ביי ביילינסאן געדרוקט אין דער מלוכה טיפאגראפיע. רעדישנען דעם 24-טן פעברואר 1928 צום צעניאריקן יובל פון דער זעלבסטשטענדיקייט פון דער רעפובליק עסטי אין אלע טעטיגע שפראכן (יידיש און העברעיש).
Tallinn, Riigi trükikoda 1928 ,4^{0} ,8 זייטן טעקסט.

* דער פראלאג צונויפגעשטעלט פון ישאל פאמעראניץ, פון די ערשטע דיכטער אין עסטלאנד — קיין טאלין געקומען 1897. נפטר 8-טן אויגוסט 1932 אין ניו-יארק, מקבר אין תל-אביב דעם 18-טן סעפטעמבער 1932.
זע „די שטימע“ נר. 1, 1932

153. אפרוף (קאמוניסטישער פלוגבלאט). געדרוקט אין דער געהיימער דרוקעריי און געטע ביי טאלין — יידיש מיט לאטיינישע אותיות. יוני 1931. דער טעקסט צוזאמענגעשטעלט און געדרוקט פון אידל - יהודה - י.

לוחות

154. לוח משנת תרפ"א 20—1921
ארויסגעגעבן פון „אונזער וועלט“ (זע נר. 7) דארפאט, זאלין נאם 5. 16^{0}, 16 + 4 זייטן. דארפאטער קהלה-דרוק. (פאראנען נאר איינציקע עקזעמפלארן).

155. לוח של קרן הקימת לישראל תרפ"ה 1924 - 1925
הוצאת קרן הקימת דרפט תרפ"ה. דארפאט 1924, 12^{0}, 48 ז. דרוק ר. זעלמאנאוויטש.

156. לוח של קרן הקימת לישראל תרפ"ו 25—1926
הוצאת לשכת קרן הקימת באסטיה — תרפ"ה. 12^{0}, 44 זייטן.

157. לוח קרן קימת לישראל, ירושלים — תרפ"ו
25 יעהריגער יובילעום פון קרן-קימת. אינהאלט. I טייל — לוח, געדרוקט וואַרשע „פעניקס“; II טייל — אנאנסן און גראטולאציאנען אין עסטלאנד (ערשטע 4 זייטן און לעצטע 16) — טאלין 1926, 16^{0}. דרוק ב. ביילינסאן.

158. דאס וועלטקע פאר תרפ"ח, תרפ"ט' תרצ"א (I טייל — דפוס עוריאל, ירושלים), תרצ"ב (I טייל געדר. „הפועל הצעיר“ — תל אביב), תרצ"ג, תרצ"ד, תרצ"ה (I טייל געדר. „מאנאליטי“ — וואַרשע).

159. לוח של קרן הקימת לישראל תר"ץ 29—1930.

הוצאת לשכת קרן הקימת ברודפט, תרפ"ט. די ששר בלעטער, די ערשטע און די לעצטע אבט זייטן געדרוקט ביי ה. וועלמאנאוויטש. מארמו, 16°. דער לוח „החיים" געדר. און רינע — „עקסטרא", 32 ז.

160. ראס ועלביקע דקרישיינט יערלעך. דער לעצטער תרצ"ו (35—1936).

ראס ועלביקע פאר תרצ"ו 1936—1937. 12°, 56 זייטן דרוק ה. וועלמאנאוויטש.

פינקסים

161. פינקס צדק דחברא קדיש נ'ה'ש'א'

משנת תרכ"א פה דארפט לפק

פינקס פון יאר 1861. 88 בלעטער. אינהאלט *) הקנות, נעמען פון די מיטגלידער; אויף דער לעצטער זייט—פארשטארבענע פון תרכ"ב (1892) ביז תר"ל (1870).

162. פנקס חברה בקור חולים.

נתיסדה בשנת תג חברה בקור חולים לפק דארפאט—תרכ"ת (1868), 4°, 282 זייטן. געז. „בקור חולים" געגרינדעט פון אליעזער פערקין, דער פינקס איז געשריבן פון דעם וועלביקן. אינהאלט: הקדמה, הקנות, 2 פערזון א"א.

163. פנקס מחברה קדישה

נעשה ונתיפרה בשנת תרכ"ח לפק דארפאט, 8°, 219 בלעטער. אינהאלט, הוכן הענינים מהפנקס פתח דבר, תקנות החברא,

---

*) די פינקסים זיינען אלע געשריבן אויף העברעיש.

שמות ראשי החברא, אנשי החברא, השמשים, נשי החברה, הנפטרים, דברי הימים כתובות המצבה. באשרייבונג פון דער קבורה פון הרב מאיר קראמאן—פון פאלאצקאי.

גאנצער דער נאנצער פינקס איז געשריבן פון אליעזר פערקין*)

164. פנקס מחברה חיי אדם

ונעשה בשנת תרנ"ה לפק פה עיר יוריעוו (1895), 4°, 374 זייטן. פינקס פון דעם אויגערופענעם "קליינעם מנין". 4 שערבלעטער, געצייכנט פון ח. מאמארקער. אינהאלט: הקדמה—פון רב מאיר קראמאן, הקנות, מיטגלידער א.א. צום סוף אויפגאבען און געשיכטלעכער מאטעריאל פון נתן נקניש (1930).

165. פנקס מחברה תהלים

יוריעוו תרנ"ט (1898), 146 + 14 בלעטער געצייכנט פון פ. א. אראנזאן, אינהאלט: הקדמה, תקנות, חלק שני, שער הרבעי.

---

*) אליעזער פערקין געבוירן אין ניי-זשאנאררען 1837 (תקצ"ז, יום ה', ט' אדר) פארלירט און אלטער פון צען יאר זיין פאטער. זיין מוטער בלייבט און מיטלען און אנקל נעמט אליעזורן צו זיך און לאזט אים ווייטער באזוכן דעם חדר. אליעזר פערקין איז אבער נים צופרידן מיט די באהאנדלונג פון אנקל און אלס דרייצניאריקער יינגל גייט ער אוועק קיין קאזנע און ווערט א תלמיד ביי הרב סלאנטער. ער נעמט אויך אונטעריכט ביי אברהם מאפו אין העברעיש און דייטש. צו זעכצן יאר קומט ער צוריק קיין ניי-זשאנאררען, האט חתונה און ווערט א סוחר. ער רייזט אסך ארום און פאראלעל באפרידיקט ער זיין וויסנסדורשט. זיינע געשעפטן פירן אים קיין ארעסא וו ער באזעצט זיך אויף א פאר יאר און לערנט אים ווינער-

166. פנקס קהלה בדארפאט 1875־1925

דער פינקס אין א פראכטאײנבאנד. איז געשאנקן געווארן פון אלידזי זאק צום 50 יאריקן־יובל פון דער יידישער עלעמענטאר־און מיטלשול פאר דער קהלה. פארמאט 4^{0}. שערבלאט — געצייכנט פון יוליוס גענס. דעם פינקס שרייבט ש. מענדעלעוו.

167. זה הפינקס שייך לחברא קדישא דרעוועל. נעשה בעיר הבירה ווילנא 1873. 41 × 32. 263 זייטן. הוספה פון נתן גענס.

168. פינקס פון דער קהילה אין טאלין „לזכרון". 1871, מיט אן הקדמה ועגן קויף פון פלאץ פאר א סינאגאגע. 42,5 × 30. 278 בלעטער.

169. ספר זכרון של חברה קדישא בטלין 1930. שייך דעם נייעם בית־עולם אין ראהומעגי. געשריבן פון אברהם לעווין. 760 זייטן

מאכעריי. נאך דעם קומט ער אלס דרייסיקיאריקער מאן קיין טארטו.

די גאנצע סביבה אין טארטו, באזונדערס די דייטשע קולטור, מאכט אויף אליעזער פערקין א גרויסן רושם. ער באזוכט די אוניווערסיטעט־ביבליאטעק, לייענט דייטשע ביכער, באשעפטיקט זיך מיט זעלבסטבילדונג. זיין חיונה ציט ער פון זיין האנטווערק — ווינערמאכעריי. פון ערשטן טאג אן נעמט ער א גאנצן אנטייל אין יידישן געזעלשאפטלעכן לעבן אין טארטו. ער ווערט א מיטגליד אין אלע חברות. ער גרינדעט אויך נייע.

דער ווערטפולסטער פינקס אין עסטלאנד, דער פינקס פון דער חברה קדישה אין טארטו (1898) איז כמעט אינגאנצן

169-a רשימה פון נעמען
58 × 48 × 8,5. 1050 זייטן.

170. זה הפינקעס שייך לבית עלמין להפסיל

1866, 80 זייטן. אנטהאלט נעמען פון נדבים (די גרעסטע סומע איז 60 רובל פון סעגאל פון פעטערסבורג איבערגעבן דורך די שטאאטסרעטין ה. הוניוס; פאראן שפענדונגען פון נעסט פון שטאקהאלם, העלסינגפארס, ריגע, דינאבורג א״א.) 1936 האט געגס איינגעשריבן די אפשריפטן פון אלע מצבות פון האפסאלער יידישן בית־עלמין.

171. פנקס בחברה קדשה תרל״ז (1877) — פון נארווע.

172. פנקס חברה קדשה דפערנוי תרע״ט (1919)

173. פנקס דחברה תהילים (פון ראקוויערע — וועזענבערג).

אנגעשריבן פון פערקינען. אבער דער גרעסטער ווערט ליגט אין זיינע „דברי הימים" — אין „דער געשיכטע פון דער יידישער קהילה אין דארפאט" (טארטו) פון אנהייב פון איר גרינדונג ביז דעם ערשטן טאג חוה״מ סוכות התרנ״ו (1896) איבערזעצט פון העברעיש פון קאפעל בן מיכאל יקמן — 1926, כתב־יד, 148 זייטן).

א גרויסן פארדינסט האט אויך פערקין אין גרינדן אין טארטו די יידישע עלעמענטארשול (1874). זיינע פערזענלעכע שהלדנות ביים קראמאר זיינען מיסלונגען, דאך האט זיין פלאן געפינען א ווארעמען אפקלאנג ביי די היגע שטודענטן (ברייניו, סאלין, זאק א״א) און ארטיקע כלל־טוער.

ער איז געשטארבן אין טארטו דעם 31 יאנואר 1903 — ט״ג שבט. נאך אים זיינען געבליבן אן אינטערעסאנטער „בריפטן

174 פנקס מחברה קדישה גמלי חסד של אמת דפה ווּאלק שנת תרכ"ט לפק (1869) 8°, 164 זייטן.

175 פנקס דחברה קדישה תרל"ג (1878) — פעלין (ווילאנדי)

176. פנקס דחברה קדישה תרפ"ד (1925) — וויערא.

שטעלער. (אין יידעם דייטשע ספראכע העריוס געגעבען פאן אליעזר בן אליהו הלוי פערקין — תרל"א — 1871). כתב-יד, 200 זייטן. אנטהאלט 165 בריוו. אינהאלט:

פאר-רעדע. תקנות ווי ריכטיק צו שרייבן נעמען פאר מענער און פרויען, ווי צו שרייבן די חדשים. ווענדונגען (מישלן). אייניקע פון די בריוו טראגן א ביאגראפישן כאראקטער. די שפראך א דייטשמעריש: „פאר-רעדע. ווייר זעהען דאס ידע שפראכע ווירד פערבעסערט. לוידער אבער אונזער יודעש דייטשע שפראכע — אויף דיזעס פינדעט זיך קיינער וועלכער עס וואלל זיך מיהע נעמען דיזעס אויס צובעסערן... דיא יודעס דייטשע שפראכע שטאמט פאן ריין דייטשע שפראכע... דארום איז פיל גלייכער פיר אונז דאס וויר וואללען דיא יודעס דייטשע שפראכע פערמערן אונד פערבעסערן נור מיט ריין דייטשע ווערטער..."

אחוץ דעם אויף העברעיש א כתב-יד: ספר חנוך לנער-מאת אליעזר פערקין. דארפאט תרמ"ד — 1884, 132 זייטן.

רשימה פון נעמען*

אבעזהויז, ש. 25, 51
אבראם, מ. 26-C, 144
אוזוואנסקי, יוסף 66, 68
אוסעכין, 68
איזאסק, י. נ. 55
איזענשטאדט, נ. 9, 25, 41, 42, 48, 51, 68
איסורין, יהודית 148
אמענדע, עואלד, ז. 31
אריסטע, פ. 20, 26, 52

בארער, נערטא 68
באכמאט, י. 41
באנר, ה. 20, 25, 26, 47, VI
באס, רפ. 147
באסעל, מ. 45
בארקאן, נשארג 60
בילקין, 140

בלומבערג, מ. 8
בלומענפעלד, יעקב 15, 25, 43 ז., 48
בלומענפעלד, ם. VII
בעלטשיקאוו, באריס 68
בעלטשיקאוו, ה. 51
בערקאוויץ, אלבערט 74
בראון (ריגא) 51
בראזין, חיה 17
ברעסעל, פעליקס 46

גאלדבערג (וויערא) 22, 41*
גארבאר, ד. 25
גושקין, ג. 11
גולקאוויטש, לאזאר 56, 61 ביז 65
גורין ש. 18, 21, 41, 42, 39, 68, 67, 70, 145, 148
גורעוויטש, 8, 31

* די צאלן ווייזן אין דעם סדר פי די פארצייכנטע ביכער ז.—בארייט די אנטשפרעכיקע ווים.

גורעוויטש, ר. 23
גענִיס, יוליוס 20, 25, 53,
55, 98. 151, 166
גענִיס, יעקב 7, 8, 9
גענִיס, נפתלי 16, 20
גענִיס, נתן 20, 26, 52,
164
גראָניטאַיר, י. 21
גרינטאַן, באָריס 83

דאַבּרושקעס. ח. 15
דראַאישעוו. 26
רובּאַוויסקי, י. 20, 26, 51
רובּין, ח. (נאַרוואַ) 43
דיסענטשיק, ל. 44
דרוק, הירש 26. 30. 51

דאַף, ל. 39
הוניוס, קאַרל 170, VIII
הורוויטש, י. 18
העלערמאַן, ד. 69
הירשבּערג-פּרעס, ק. 85

וואָלף, י. ב. 101
ווינאַרסקי, ק. 68
ווילענסקי, שרה 18

וואַהאַריע, י. ו. 18, 41,
42, VI
זאַקס, מ. 39
זונדעלעוויטש, מ. 10
זעלמאַנאָוויטש, ח. 4

זעלמאַנאָוויטש, ר. 6
זשיטאָמירסקי. אסתר V

טאַמאַרקער, ח. 164
טאַמאַרקין, ש. 11, 20, 26,
38, 51, 64

יאַנקעלסאָן, יעקב 26
יאַקאָבּאָוויין, ק. פּ. 68
יאַקאָבּסאָן, בער 41
יאַקאָבּסאָן, יהודה (אידל)
66, 153
יאַקאָבּסאָן, רפ. 68
יאַקטאַן, ק. 42, 47, 48,
ו. 74

כּאַזאַק, ה. 24
כּהן, ב. 148

לאַזערסאָן, מ. ו. 37
לאַצקי-בּאַרטאָלדי, 11, 51
לינדע, בּערנהאַרד 51
לעווינטין, יעקב 147
לעווינטין, ל. 7, 15, 19, 20
לעווין (מאַלין) 169
לעווין, א. 20, 25, 41,
43, 169
לעווין, ב. 48
לעווין, ש. 11
לעווינסאָוויטש. ח. 68
לעפּינבּערג, ע. 20, 26
לעפּיק, ב 68
לערענסאָן, א. 148

מאַריסאָן, עוועלין ו. 32
מאַסטאַווסקי ש. ו. 33, 50
מאַנדעל, ח. 11
מאַקאַווסקי, ב. 105 ו. 63
מאַרגאַלין, יעקב 20
מאַריין, ב. 146
מאַרקאָוויטש, י (ח) 102,
106 ו. 63
מאַרקאָוויטש, יוסף 9, 11,
20, 26, 30 ו. 33, 68
מאַרקאָוויטש. ל. 68
מאַרקאָוויין, איסידאָר 75
מורשאַק, ישראל 20
מייערסאָל, ה. 66
מייערסאָן, מ. 54
מיכעלסאָן, נ. 20
מירווין, ב. 16, 20 25, 69
מלעטשין, ר. 148
מעלער, מ. 34, 68
מענדעלעוו, ש. 31 ו, 33,
166

נאַדעל, י. מ. 15, 18,
35, 45
נאַדעל, עמנואל 17
ניישלאָס, 28

סאָליטאַן, של. 20 26
סאַרקין, א. ו 33
סימאָני, 54
סמאָלענסקי, ? 147
סגל, אליהו 69

עדיסמאַן, 25
עליאַש, פּ. 25
עפּשטיין, באָריס 9
עפּשטיין, בּיניש 7
עפּשטיין, ל. 30, 68
עפּשטיין, ש. 148

פּאַין, מ. 11
פּאַינסאָן, יעקב. 7. 15,
16, 20, 26. 27
פּאַלאַצקאַ 163
פּאַליאַקאָווסקי, ש. 21, 43
פּייוולסאָן, יצחק 17
פּינשטיין ר. 150
פּיקאַרעוויטש, יעקב, 19. 21
פּערערבוים, ש. 25
פּערלמאַן, ש 14, 20, 24,
26, 39
פּערסין, א. 5. 6
פּערקי, אל. 168
פרידמאַן, ה. 11

צענציפער, פּאַיל 83, 85

קאַגאַן, י. ל. 9
קאַלאַווסקי, מ. 42, 48
קאַלמאַנאָוויטש 11
קאַמענאַווסקי, ר 28
קאַמענעצקי, פּ. 51
קאַפּלאַן, י. 2

קאַן, פנחס 20
קאצנעלסאן, ה. 1 15
קורטשינסקי, מ. 1. 32
קים, שמ. 26
קלאַמפּוס, ב. 145
קלאַמפּוס, מ. 35
קלאַמפּוס, פ. 9, 11
קלאַמפּוס, רחל 35
קלומבערג (קאלמפערג) 68
קליאַמשקא 9
קלינסבערג, ל. 17, 147
קליוטשיק, ש. 39
קראַפּמאַן, א. 68, 69, 146
קראַפּמאַן, מ. 1, 3, 4,
163, 164
קרוסקאל, מ. 15
קרוסקאל, מ. ל. 65
ראבינאוויטש, 5, 6

ראַנאַוויסקי, י. 41
ראַוודין, א. 5, 6
ראַזעסמע, 68
ראַזנבערג, 41
ראַבלין, א. 20, 26, 40, 51
רובין, ה. 31
רוקשין, אב. 68
רי, א. 66
רימאַן, ווסאנא 84, 87
רעזניק, ז. 17

שאַנאל, דוד 20, 25, 76
שור, ישראל 11, 20
שמין, מ 68
שליפשטין, יש. ז. 45
שקאַפּ, סימע 17
שקליאַר, עז. VII